

CZEŚĆ II

WARUNKI OGÓLNE

WPROWADZENIE DLA BENEFICJENTÓW UMÓW TYPU MULTI-BENEFICIARY PROGRAMU OPERACYJNEGO *WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020* (POWER)

W stosunku do umów w ramach projektu *Mobilność kadry edukacji szkolnej*, POWER, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego będą miały zastosowanie Warunki Ogólne (WO), przeznaczone dla umów typu multi-beneficiary programu Erasmus+, stosowanych w tym przypadku do umów projektów *Mobilność edukacyjna* w ramach Akcji 1. Edukacji szkolnej (KA101) programu Erasmus+, zawartych w ramach konkursu wniosków 2015.

Powyższe WO będą dostępne na stronie: <http://power.frse.org.pl/edukacja-szkolna>

Wszelkie odniesienia do Narodowej Agencji (NA) w WO dla umów programu Erasmus+ w przypadku umów POWER będą odnosiły się do Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), określonej w Warunkach Szczególnych umów POWER jako strony umowy.

W ramach umów POWER następujące akapity wymienionych niżej artykułów WO otrzymują następujące brzmienie, odmienne od tych zawartych w wymienionych artykułach:

ARTYKUŁ II.6 - PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

II.6.1 Przetwarzanie danych osobowych przez FRSE i KE

pierwszy akapit ww. artykułu otrzymuje następujące brzmienie:

Wszelkie dane zawarte w Umowie będą poddane procesowi przetwarzania ich przez FRSE, z uwzględnieniem konieczności przekazywania danych odpowiednim organizacjom do tego uprawnionym, w tym organom państwowym, realizującym **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020** (POWER), współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, zgodnie zobowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa krajowego oraz zasadami POWER.

ARTYKUŁ II.7 – EKSPOZYCJA INFORMACJI O FINANSOWANIU UMOWY Z FUNDUSZY UE

II.7.1 Informacje nt. finansowania Umowy z funduszy UE i wykorzystanie emblematów UE

pierwszy akapit ww. artykułu otrzymuje następujące brzmienie:

Beneficjent w związku z realizowanym projektem, podczas wszelkiego rodzaju komunikowania się na zewnątrz, włączając w to konferencje, seminaria lub wszelkie inne przekazywane informacje oraz w przypadku każdego rodzaju materiałów promocyjnych, tj. broszurach, ulotkach, plakatach, prezentacjach itp., zaznaczy, że realizowany przez niego

projekt otrzymał dofinansowanie z funduszy UE i uwidoczni to za pomocą emblematów UE, z wykorzystaniem logo i graficznej identyfikacji **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego**, zgodnie z wytycznymi odnoszącymi się do identyfikacji wizualnej ww. programu opublikowanymi w formie elektronicznej pod adresem:

<https://www.power.gov.pl/>

Pozostałe postanowienia WO pozostają bez zmian.

Obie strony Umowy będą stosowały zapisy zawarte w WO odpowiednio do zasad obowiązujących w POWER.

CZEŚĆ II

WARUNKI OGÓLNE

CZEŚĆ A – POSTANOWIENIA PRAWNE I ADMINISTRACYJNE

ARTYKUŁ II.1 - OGÓLNE OBOWIĄZKI I ROLE BENEFICJENTÓW

II.1.1 Ogólne obowiązki i role Beneficjentów

Beneficjenci będą:

- (a) solidarnie odpowiedzialni za zrealizowanie projektu zgodnie z postanowieniami Umowy,
- (b) solidarnie odpowiedzialni za wypełnienie zobowiązań prawnych nałożonych na nich,
- (c) dokonywać odpowiednich wewnętrznych ustaleń służących właściwej realizacji projektu, zgodnie z warunkami niniejszej Umowy; w przypadkach określonych w Warunkach Szczególnych (WS) Umowy, uzgodnienia te przyjmą formę wewnętrznej umowy współpracy pomiędzy Beneficjentami.

II.1.2 Ogólne obowiązki i role każdego z Beneficjentów

Każdy z Beneficjentów będzie:

- (a) informował bezzwłocznie Koordynatora o wszelkich zmianach lub przewidywanych opóźnieniach, mogących mieć wpływ na realizację projektu;
- (b) informował bezzwłocznie Koordynatora o wszelkich zmianach związanych z jego sytuacją prawną, finansową, techniczną, organizacyjną lub własnościową oraz o tych dotyczących jego nazwy, adresu lub/i reprezentacji prawnej;
- (c) przedkładał w odpowiednim terminie Koordynatorowi:
  - (i) dane niezbędne do opracowania raportów, sprawozdań finansowych i pozostałych dokumentów wymaganych postanowieniami Umowy;
  - (ii) wszystkie niezbędne dokumenty w przypadku przeprowadzanego audytu, kontroli, ewaluacji i monitoringu, zgodnie z Artykułem II.20 i II.21;
  - (iii) wszelkie pozostałe informacje przeznaczone dla NA, zgodnie z zapisami Umowy, poza przypadkami gdy zapisy te wymagają przedłożenia takich informacji bezpośrednio do NA przez samego Beneficjenta.

II.1.3 Ogólne obowiązki i rola Koordynatora

Koordynator będzie:

- (a) monitorował projekt pod względem realizacji, zgodnej z postanowieniami Umowy;
- (b) pośrednikiem w procesie komunikacji pomiędzy Beneficjentami a NA, poza przypadkami gdy zapisy Umowy przewidują inaczej, a w szczególności Koordynator będzie:
  - (i) bezzwłocznie dostarczał NA informacji związanej z wszelkimi zmianami w nazwie, adresie, prawnej reprezentacji, jak również prawnej, finansowej, technicznej, organizacyjnej lub własnościowej sytuacji któregośkolwiek Beneficjenta lub takiej związanej z wszelkimi prawdopodobnymi wydarzeniami mogącymi mieć wpływ lub opóźnić realizację projektu, których Koordynator jest świadom;
  - (ii) ponosił odpowiedzialność za dostarczanie wszystkich dokumentów i informacji do NA, które mogą być wymagane zapisami Umowy, poza przypadkami gdy zapisy Umowy przewidują inaczej; w przypadkach gdy informacje będą wymagane od pozostałych Beneficjentów, Koordynator będzie brał odpowiedzialność za uzyskanie i weryfikację informacji przed przekazaniem ich do NA;
- (c) podejmować odpowiednie działania w celu dostarczenia wszelkich gwarancji finansowych wymaganych zapisami Umowy,
- (d) przygotowywać wnioski o płatność zgodnie z zapisami Umowy;
- (e) w przypadku gdy będzie wyznaczony w imieniu Beneficjentów jako jedyny adresat płatności, zapewni przekazywanie otrzymanych środków finansowych Beneficjentom bez nieuzasadnionej zwłoki; Koordynator wykona płatności do pozostałych Beneficjentów za pomocą przelewów bankowych i będzie przechowywał dokumentację dotyczącą przekazanych w powyższy sposób kwot do każdego z Beneficjentów w celach dowolnych kontroli i audytów, zgodnie z Artykułem II.20.
- (f) ponosił odpowiedzialność za dostarczanie wszystkich wymaganych dokumentów w przypadku przeprowadzanych kontroli, audytów przed dokonaniem przez NA płatności końcowej i działań ewaluacyjnych, zgodnie z Artykułem II.20 i II.21.

Koordynator nie zleci wykonania żadnej części swoich zadań pozostałym Beneficjentom lub jakiegokolwiek innej stronie.

ARTYKUŁ II.2 - KOMUNIKACJA POMIĘDZY STRONAMI UMOWY

II.2.1 - Formy i środki komunikacji

Wszelka komunikacja związana z Umową lub jej realizacją będzie prowadzona w formie pisemnej, w wersji papierowej lub elektronicznej, z powołaniem się na numer Umowy oraz z użyciem szczegółowych danych, określonych w Artykule I.6.

Korespondencja w wersji elektronicznej będzie potwierdzona papierową wersją, zawierającą oryginalne podpisy, jeśli jedna ze stron Umowy, bez nieuzasadnionej zwłoki, złoży takie zapotrzebowanie. Strona wysyłająca oryginalnie podpisaną papierową wersję wymaganego dokumentu wyśle go bez nieuzasadnionej zwłoki.

Oficjalne powiadomienia będą dokonywane w formie listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w inny tożsamy sposób, lub z użyciem elektronicznych środków komunikacji.

II.2.2 – Terminy

Wszelka forma komunikacji będzie uznana za odnoszącą skutek, pod warunkiem przyjęcia jej przez stronę do której jest kierowana, jeśli zapisy Umowy nie odnoszą się inaczej do terminu powyższej korespondencji.

Elektroniczna forma komunikacji będzie uznana za odnoszącą skutek, pod warunkiem przyjęcia jej przez stronę, do której jest kierowana, na dzień skutecznego dosłania, na adresy wskazane w Artykule I.6. Korespondencja uznana będzie za nieskuteczną, jeśli strona wysyłająca otrzyma wiadomość o niedostarczeniu jej. W takim przypadku, strona wysyłająca bezzwłocznie wyśle ją powtórnie na pozostałe adresy wskazane w Artykule I.6. W przypadku dalszego braku skuteczności dosłania korespondencji, strona wysyłająca nie zostanie pociągnięta do odpowiedzialności za naruszenie swoich obowiązków w zakresie przekroczenia określonych terminów.

Przesyłka pocztowa adresowana do NA będzie uznana za skutecznie dostarczoną z dniem zarejestrowania jej przez jednostkę organizacyjną NA, określoną w Artykule I.6.2 Umowy.

Oficjalne powiadomienia w formie listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w inny tożsamy sposób, lub z użyciem elektronicznych środków komunikacji, będą uznane za skutecznie dostarczone z dniem wskazanym na zwrotnym potwierdzeniu odbioru lub w inny tożsamy sposób.

ARTYKUŁ II.3 - ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY

II.3.1 NA i KE nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody spowodowane lub poniesione przez któregośkolwiek z Beneficjentów, włączając w to wszelkie szkody wyrządzone stronom trzecim w wyniku lub w trakcie realizacji projektu.

II.3.2 Poza przypadkami wystąpienia *sily wyższej*, Beneficjenci zrekompensują NA wszelkie spowodowane przez siebie szkody powstałe w wyniku realizacji projektu lub braku jego realizacji lub jego nieodpowiedniej, częściowej lub/i spóźnionej realizacji.

ARTYKUŁ II.4 - KONFLIKT INTERESÓW

II.4.1 Beneficjenci podejmą wszelkie niezbędne środki w celu uniknięcia sytuacji gdy bezstronne i obiektywne zrealizowanie Umowy będzie zagrożone z przyczyn dotyczących interesu ekonomicznego, sympatii politycznych lub narodowych, więzi rodzinnych i emocjonalnych lub innych wspólnych interesów tworzących *konflikt interesów*.

II.4.2 Wszelka sytuacja stanowiąca lub prowadząca do *konfliktu interesów* w trakcie realizacji Umowy będzie wymagała bezzwłocznego powiadomienia pisemnego NA. Beneficjenci podejmą bezzwłocznie niezbędne kroki w kierunku naprawienia zaistniałej sytuacji. NA zastrzega sobie prawo do sprawdzenia stanu rzeczywistego, czy podjęte przez Beneficjentów w tym zakresie niezbędne środki są odpowiednie lub czy wymagają podjęcia dodatkowych działań w ramach określonych terminów.

ARTYKUŁ II.5 – POUFNOŚĆ

II.5.1 NA i Beneficjenci zapewnią poufność informacji i dokumentów powstałych w jakiegokolwiek formie, w związku z realizacją Umowy oraz tych wyraźnie wskazanych pisemnie, jako poufne, które mogłyby zostać ujawnione w formie pisemnej czy ustnej.

II.5.2 Beneficjenci nie wykorzystają poufnych informacji i dokumentów z jakichkolwiek innych powodów, niż tych związanych z wypełnieniem zobowiązań umownych, jeśli nie będzie innych uzgodnień w tym zakresie z NA, potwierdzonych pisemnie.

II.5.3 NA i Beneficjenci będą związani postanowieniami Artykułu II.5.1 i II.5.2, w okresie realizacji Umowy i pięciu lat licząc od dnia dokonania przez NA płatności końcowej lub wysłania do Beneficjenta wezwania do zwrotu należnej NA kwoty niewykorzystanego dofinansowania, jeśli strony Umowy nie zdecydują inaczej w następstwie poniższych rozwiązań:

(a) strony niniejszej Umowy mogą zwolnić przeciwną stronę z obowiązku poufności skracając ustalony okres wzajemnych zobowiązań, w opisanym powyżej zakresie;

(b) poufne informacje staną się dostępne publicznie za pomocą innych środków, niż te naruszające obowiązek poufności, poprzez ujawnienie ich przez stronę, na której taki obowiązek spoczywał,

(c) ujawnienie poufnych informacji będzie wymuszone obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

ARTYKUŁ II.6 - PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

II.6.1 Przetwarzanie danych osobowych przez NA i KE

Wszelkie dane zawarte w Umowie będą poddane procesowi przetwarzania ich przez NA, zgodnie z przepisami obowiązującego w tym zakresie prawa krajowego.

Wszelkie dane osobowe przechowywane w systemach informatycznych dostarczonych przez KE będą przetwarzane przez NA zgodnie z Rozporządzeniem nr 45/2001 Parlamentu

Europejskiego i Rady z 2000-12-18 o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych.

Dane te będą przetwarzane wyłącznie przez administratora danych określonego w Artykule I.6.1 w celu wdrażania, zarządzania i monitorowania realizacji Umowy, z wyjątkiem przypadków przesyłania ich do podmiotów upoważnionych do monitoringu i kontroli realizowanych zadań zawartych we wniosku o dofinansowanie, zgodnie z przepisami prawa krajowego, mającego zastosowanie w Umowie.

Beneficjenci będą posiadać prawo dostępu do swoich danych osobowych w celu ich uaktualnienia oraz będą mogli zwrócić się z zapytaniami do administratora danych, określonego w Artykule I.6.1, w sprawach dotyczących ich przetwarzania.

Wszelkie dane osobowe zawarte w Umowie będą przetwarzane przez KE, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z 2000-12-18 o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych.

Beneficjenci będą posiadać prawo odwołania się w dowolnym czasie do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

II.6.2 Przetwarzanie danych osobowych przez Beneficjentów

W przypadku gdy zapisy Umowy wymagają od Beneficjenta przetwarzania danych osobowych, Beneficjenci będą mogli postępować w tym zakresie jedynie pod nadzorem administratora danych, określonego w Artykule I.6.1, w szczególności z uwzględnieniem celu przetwarzania, rodzaju przetwarzanych danych, ich odbiorców i środków, z wykorzystaniem których właściciel danych będzie mógł wykorzystać swoje prawa przewidziane w tym zakresie przepisami.

Dostęp do danych osobowych udzielony przez Beneficjentów swoim pracownikom będzie ograniczony do zakresu ściśle niezbędnego do realizacji, zarządzania i monitorowania Umowy.

Beneficjenci zobowiązują się do zastosowania odpowiednich technicznych i organizacyjnych zabezpieczeń przed ryzykiem związanym ze specyfiką przetwarzania danych osobowych w celu:

- (a) zabezpieczenia przed dostępem do systemu informatycznego przetwarzającego dane osobowe osób nieuprawnionych do tego, a w szczególności do:
  - (i) nieuprawnionego odczytywania, kopiowania, zmieniania lub/i usuwania nośników pamięci z przechowywanymi danymi;
  - (ii) nieuprawnionego wprowadzania danych osobowych, jak również nieuprawnionego ujawniania, zmieniania lub/i usuwania przechowywanych danych osobowych;

- (iii) użytkowania przez osoby nieuprawnione systemów służących do przetwarzania danych osobowych za pomocą urządzeń służących do ich transmisji;
- (b) zapewnienia osobom uprawnionym dostępu do systemu przetwarzania danych osobowych w ściśle określonym zakresie danych i posiadanych do nich uprawnień;
- (c) ewidencji zakresu danych przekazanych konkretnej osobie i w określonym terminie;
- (d) zapewnienia, że dane osobowe przetwarzane w imieniu stron trzecich będą przetwarzane według procedur ustalonych przez NA;
- (e) zapewnienia, że w czasie przekazywania danych osobowych i transportu ich nośników dane nie będą mogły być odczytane, skopiowane lub/i usunięte bez udzielonego uprawnienia;
- (f) zaprojektowania struktury organizacyjnej w sposób zapewniający spełnienie wymagań związanych z ochroną danych osobowych.

ARTYKUŁ II.7 – EKSPOZYCJA INFORMACJI O FINANSOWANIU UMOWY Z FUNDUSZY UE

II.7.1 Informacje nt. finansowania Umowy z funduszy UE i wykorzystanie emblematów UE

Beneficjenci solidarnie, w związku z realizowanym projektem, podczas wszelkiego rodzaju komunikowania się na zewnątrz, włączając w to konferencje, seminaria lub wszelkie inne przekazywane informacje lub w przypadku każdego rodzaju materiałów promocyjnych, tj. broszurach, ulotkach, plakatach, prezentacjach itp., zaznaczą, że realizowany przez nich projekt otrzymał dofinansowanie z funduszy UE i uwidocznili to za pomocą emblematów UE, z wykorzystaniem logo i graficznej identyfikacji programu Erasmus+, zgodnie z wytycznymi odnoszącymi się do identyfikacji wizualnej ww. programu opublikowanymi w formie elektronicznej pod adresami:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/graphics/identity_en.htm i

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf.

Podczas ekspozycji emblematów UE wraz z innymi znakami typu logo, emblemat UE musi być odpowiednio uwidoczniiony, zajmując znaczące miejsce wśród pozostałych znaków.

II.7.2 Zastrzeżenie wyłączające odpowiedzialność prawną NA i KE

Beneficjent w związku z realizowanym projektem, podczas wszelkiego rodzaju komunikowania się na zewnątrz oraz w przypadku każdego rodzaju publikacji rozpowszechnianych z użyciem wszelkiego rodzaju środków medialnych, zaznaczy, że przekaz odzwierciedla wyłącznie pogląd autora i że NA oraz KE nie są odpowiedzialne za wykorzystanie tych informacji w jakikolwiek sposób.

ARTYKUŁ II.8 – PRAWA NABYTE, WŁASNOŚĆ I WYKORZYSTANIE REZULTATÓW Z WŁĄCZENIEM PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ I PRZEMYSŁOWEJ

II.8.1 Prawo własności Beneficjentów do rezultatów

Jeśli zapisy Umowy nie stanowią inaczej, własność rezultatów wypracowanych w projekcie, włączając w to prawa własności przemysłowej i intelektualnej oraz raportów i innych dokumentów, będą przysługiwać Beneficjentom.

II.8.2 Prawa nabyte własności przemysłowej i intelektualnej

Jeśli prawa własności przemysłowej i intelektualnej, włączając w to prawa stron trzecich, istniały przed zawarciem Umowy, Beneficjenci ustalą listę praw własności i wykorzystania nabytych praw własności przemysłowej i intelektualnej oraz przedstawią ją NA, jednak nie później niż przed datą rozpoczęcia realizacji projektu.

Beneficjenci zapewnią, że posiadają pełnię praw na wykorzystanie wszelkich wcześniej nabytych przemysłowych i intelektualnych praw własności w okresie realizacji Umowy.

II.8.3 Prawo wykorzystania rezultatów i praw nabytych przez NA i UE.

Bez naruszenia Artykułu II.1, II.3 i II.8.1, Beneficjenci przyznają NA lub/i UE prawo do wykorzystania rezultatów wypracowanych podczas realizacji projektu, w następujących celach:

- (a) wykorzystania ich do własnych potrzeb, w szczególności, udostępnienia ich osobom pracującym dla NA, instytucjom, agencjom i organom UE oraz instytucjom państw członkowskich UE, jak również w celu ich kopiowania, reprodukcji w całości lub w części i w nieograniczonym nakładzie kopii;
- (b) udostępnienia opinii publicznej, w szczególności do publikacji w wersji papierowej, elektronicznej i cyfrowej, przez Internet, włącznie ze stronami internetowymi UE, zarówno zbiorów dostosowanych i niedostosowanych do elektronicznego pobierania, publikowania ich z użyciem wszelkiego rodzaju technologii umożliwiających ich transmisję, publiczną ekspozycję lub prezentację, przekaz poprzez serwisy informacji prasowej, załączanie ich do szeroko dostępnych baz danych lub indeksów;
- (c) przekładu na języki obce,
- (d) umożliwienia indywidualnego dostępu na podstawie złożonego wniosku, bez prawa do reprodukcji i wykorzystania, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z 2001-05-30, dotyczącym publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i KE;
- (e) przechowywania w wersji papierowej, elektronicznej i innych formatach;
- (f) archiwizowania zgodnie z procedurami obowiązującymi w tym zakresie w NA i KE;

- (g) prawa do wydawania zezwoleń lub udzielania podlicencji dotyczących trybu wykorzystania rezultatów ustalonych w punkcie (b) i (c) z przeznaczeniem dla stron trzecich.

Dodatkowe rodzaje przyznanych praw do wykorzystania rezultatów przez NA lub/i UE mogą być ustalone w Warunkach Szczególnych (WS).

Beneficjenci zagwarantują NA lub/i UE nabycie praw do wykorzystania wszelkich wcześniej nabytych praw własności przemysłowej i intelektualnej zawartych w wypracowanych rezultatach projektu. Jeśli WS nie stanowią inaczej, wcześniej nabyte prawa własności przemysłowej i intelektualnej zostaną wykorzystane w tym samym celu i zgodnie z warunkami zastosowanymi do praw wykorzystania rezultatów projektu.

Informacja dotycząca praw autorskich właściciela będzie załączona w momencie ujawnienia przez NA lub/i UE rezultatów projektu. Informacja ta otrzyma następujące brzmienie: „© – rok – imię i nazwisko właściciela praw autorskich. Wszystkie prawa zastrzeżone. Wydanie licencji dla – nazwa NA – pod warunkami” lub „© – rok – imię i nazwisko właściciela praw autorskich. Wszystkie prawa zastrzeżone. Wydanie licencji dla UE pod warunkami”.

ARTYKUŁ II.9 – ZAWIERANIE UMÓW Z PODWYKONAWCAMI

II.9.1 Jeśli realizacja projektu wymaga udzielenia zamówień publicznych na towary, prace lub usługi, przy wyborze oferty podczas udzielania zamówienia, Beneficjenci będą kierowali się adekwatnością jej jakości w stosunku do oferowanej ceny lub w uzasadnionych przypadkach, najniższą ceną oraz gdy ma to zastosowanie, ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹. Postępując w powyższy sposób Beneficjenci będą unikać również *konfliktu interesów*.

Beneficjent działający w charakterze instytucji zamawiającej w rozumieniu Dyrektywy 2014/24/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z 2014-02-26 w sprawie zamówień publicznych, uchylającej Dyrektywę 2004/18/WE lub podmiotu zamawiającego, w rozumieniu Dyrektywy 2014/25/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z 2014-02-26 w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej Dyrektywę 2004/17/WE, powinien przestrzegać obowiązujących krajowych przepisów dotyczących zamówień publicznych.

II.9.2 Beneficjenci będą ponosili wyłączną odpowiedzialność za realizację projektu i przestrzeganie postanowień Umowy. Beneficjenci zapewnią, że każda umowa związana z udzieleniem zamówień realizowanych w ramach Umowy, będzie zawierać postanowienia mówiące, że wykonawca zamówienia nie będzie rościł sobie jakichkolwiek praw wobec NA, w nawiązaniu do Umowy zawartej pomiędzy NA, a Beneficjentami.

II.9.3 Beneficjenci zapewnią, że warunki zawarte w Artykule II.3, II.4, II.5, II.8, II.20 i II.21, będą miały zastosowanie w umowach z wykonawcą zamówienia.

---

¹ ujednolicony tekst ustawy z 2004-01-29 Prawo zamówień publicznych (Dz.U.2013.907, z późn. zm.)

ARTYKUŁ II.10 – PODWYKONAWSTWO ZADAŃ STANOWIĄCYCH CZĘŚĆ PROJEKTU

II.10.1 Umowa z podwykonawcą będzie umową zawartą w rozumieniu Artykułu II.9 i obejmie realizację zadań stanowiących część projektu przez stronę trzecią, jak określono w Załączniku I.

II.10.2 Beneficjenci będą mogli zawrzeć umowę z podwykonawcą zadań stanowiących część projektu pod warunkiem, że zostaną spełnione dodatkowe warunki do tych wyszczególnionych w WS i Artykule II.9 WO Umowy:

- (a) podwykonawstwo obejmie jedynie realizację ograniczonej części projektu,
- (b) uzasadnieniem potrzeby zastosowania podwykonawstwa w projekcie będzie jego charakter i to, co jest niezbędne do jego realizacji;
- (c) szacowane koszty podwykonawstwa będą w wyraźny sposób odzwierciedlone w szacunkowym budżecie, określonym w Załączniku II,
- (d) wszelkie uzasadnienia potrzeby zastosowania podwykonawstwa w projekcie, jeżeli nie uwzględniono tego wcześniej w Załączniku I, będą wymagały wcześniejszego powiadomienia NA przez Koordynatora, a następnie zatwierdzenia przez NA wprowadzonej zmiany, bez naruszenia Artykułu II.11.2;
- (e) Beneficjenci zapewnią, że warunki mające zastosowanie w Artykule II.7, znajdują zastosowanie w umowie z podwykonawcą.

ARTYKUŁ II.11 WPROWADZANIE ZMIAN DO UMOWY

II.11.1 Wszelkie zmiany Umowy wymagają dla swej ważności formy pisemnej.

II.11.2 Wprowadzona do Umowy zmiana nie będzie miała na celu naruszenia podstawy decyzji NA dotyczącej przyznania dofinansowania, w tym nie będzie sprzeczna z równoprawnym traktowaniem wnioskodawcom.

II.11.3 Każdy wniosek dotyczący potrzeby wprowadzenia do Umowy zmiany powinien być należycie uzasadniony i przesłany do drugiej strony Umowy w odpowiednim czasie, tj. w żadnym przypadku nie później niż 30 dni przed zakończeniem okresu ustalonego w Artykule I.2.2, z wyjątkiem przypadków należycie uzasadnionych przez stronę wnioskującą i zaakceptowanych przez drugą ze stron Umowy.

II.11.4 Wniosek o wprowadzenie zmiany do Umowy w imieniu Beneficjentów będzie składał Koordynator.

II.11.5 Zmiany w formie aneksu do Umowy wejdą w życie z dniem podpisania ich przez ostatnią ze stron Umowy lub z dniem akceptacji wniosku dotyczącego potrzeby wprowadzenia zmiany.

Zmiany do Umowy będą obowiązywać od dnia uzgodnionego przez strony Umowy lub w przypadku braku takiego uzgodnienia, od dnia wejścia ich w życie.

ARTYKUŁ II.12 - CESJA PRAW - PRZENIESIENIE PRAW DOTYCZĄCYCH PŁATNOŚCI NA STRONY TRZECIE

II.12.1 Roszczenia przysługujące Beneficjentom wobec NA, dotyczące płatności w ramach Umowy, nie mogą być przenoszone na strony trzecie, poza należycie uzasadnionymi przypadkami gdy sytuacja tego wymaga.

Przeniesienie praw na strony trzecie jest jedynie wiążące, jeśli NA zaakceptuje je na podstawie pisemnego uzasadnienia w formie wniosku złożonego przez Koordynatora w imieniu Beneficjentów. W przypadku braku takiej akceptacji lub nieprzestrzegania określonych przez nią warunków, ww. przeniesienie nie odniesie skutku prawnego wobec NA.

II.12.2 W żadnym przypadku przeniesienie praw nie będzie oznaczało zwolnienia Beneficjentów z ich zobowiązań wobec NA.

ARTYKUŁ II.13 – DEFINICJA *SILY WYŻSZEJ*

II.13.1 *Sila wyższa* oznacza każdą nieprzewidywalną wyjątkową sytuację lub działanie, pozostające poza kontrolą stron, które uniemożliwiają jednej z nich spełnienie danego dowolnego zobowiązania wynikającego z Umowy, co nie wynika z błędu lub zaniedbania danej strony Umowy, jej podwykonawców, podmiotów zależnych lub osób trzecich uczestniczących w realizacji projektu, a które to sytuacje okazują się być nieuniknione, pomimo dołożenia należytej staranności z każdej ze stron Umowy. Wszelkie wady usług, sprzętu, materiałów lub opóźnienia w ich dostawie, o ile nie wynikają bezpośrednio z działania *sily wyższej*, jak również spory pracownicze, strajki lub trudności finansowe, nie mogą być uznane za *silę wyższą*.

II.13.2 Strona, która spotkała się z działaniem *sily wyższej* będzie zobowiązana od momentu jej zaistnienia w sposób bezzwłoczny i oficjalny powiadomić pozostałe strony Umowy z podaniem jej charakteru, prawdopodobnego czasu jej trwania i możliwych do przewidzenia jej skutków.

II.13.3 Strony Umowy podejmą niezbędne środki w celu ograniczenia powstania wszelkich szkód wynikłych z działania *sily wyższej* i powinny uczynić wszystko w celu wznowienia realizacji projektu w możliwie najszybszym terminie.

II.13.4 Strona, która spotkała się z działaniem *sily wyższej* nie będzie pociągnięta do odpowiedzialności za naruszenie swoich obowiązków spoczywających na niej w ramach Umowy, jeśli została pozbawiona możliwości wypełnienia ich przez działanie *sily wyższej*.

ARTYKUŁ II.14 – ZAWIESZENIE REALIZACJI PROJEKTU

II.14.1 Zawieszenie realizacji projektu przez Beneficjentów

Koordynator w imieniu Beneficjentów będzie mógł zawiesić realizację projektu lub jego część/-ci, jeśli nadzwyczajne warunki lub nadmierne utrudnienia spowodowały jego kontynuację niemożliwą, a w szczególności w przypadku wystąpienia *sily wyższej*. Koordynator bezzwłocznie poinformuje NA o potrzebie zawieszenia realizacji projektu, uzasadniając tego powody i szczegóły, z tym związane oraz wskaże przewidywaną datę wznowienia jego realizacji.

Do momentu gdy Umowa lub udział Beneficjentów w projekcie nie zostanie wypowiedziana/-y, zgodnie z Artykułem II.15.1, II.15.2 lub II.15.3.1, w punkcie (c) lub (d), Koordynator wznowi działanie, gdy tylko pozwolą na to warunki, i poinformuje o tym bezzwłocznie NA, przedstawiając swój wniosek z prośbą o wystawienie aneksu do Umowy, zgodnie z Artykułem II.14.3.

II.14.2 Zawieszenie realizacji projektu przez NA

II.14.2.1 NA może zawiesić realizację całego projektu lub jego część/-ci:

(a) jeśli posiada dowody na to, że Beneficjent dopuścił się popełnienia poważnych błędów, nieprawidłowości lub oszustwa na etapie przyznawania dofinansowania lub realizacji projektu lub jeśli Beneficjent nie wywiązał się ze swoich zobowiązań spoczywających na nim w ramach Umowy;

(b) jeśli podejrzewa, że Beneficjent dopuścił się popełnienia poważnych błędów, nieprawidłowości lub oszustwa lub naruszył wypełnienie swoich obowiązków na etapie przyznawania dofinansowania lub realizacji projektu i w konsekwencji tego NA potrzebuje sprawdzić czy powyższe zabronione działania wystąpiły w rzeczywistości.

II.14.2.2 Przed zawieszeniem realizacji działania NA powiadomi oficjalnie Koordynatora o zamiarze zawieszenia z podaniem swoich powodów, a w przypadkach określonych w punkcie (a) Artykułu II.14.2.1, przedstawi warunki wznowienia realizacji projektu. Koordynator w imieniu wszystkich Beneficjentów, będzie poproszony do złożenia wyjaśnień w sprawie w ciągu 30 dni od otrzymania wyżej opisanego powiadomienia.

NA oficjalnie powiadomi Koordynatora, jeśli po dokonaniu analizy jego wyjaśnień zdecyduje uchylić zawieszenie realizacji projektu.

W przypadku gdy Koordynator nie złoży żadnych wyjaśnień lub jeśli po złożeniu ich NA podejmie decyzję o kontynuacji zawieszenia, NA będzie mogła to uczynić powiadamiając o tym oficjalnie Koordynatora, z podaniem swoich powodów dotyczących kontynuacji zawieszenia, a w przypadkach określonych w punkcie (a), Artykułu II.14.2.1, przedstawi warunki wznowienia realizacji projektu lub w przypadkach określonych w punkcie (b), Artykułu II.14.2.1, wskaże termin przeprowadzenia przez NA niezbędnej kontroli w tym zakresie.

Koordynator bezzwłocznie poinformuje pozostałych Beneficjentów. Zawieszenie będzie obowiązywać po upływie pięciu dni, licząc od dnia następnego po otrzymaniu powiadomienia przez Koordynatora lub w późniejszym terminie, określonym w powiadomieniu.

W celu wznowienia realizacji projektu, Beneficjenci dołożą wszelkich starań spełniając warunki zawarte w wyżej opisanym powiadomieniu, w możliwie najszybszym terminie i powiadomi NA o wszelkich poczynionych postępach w tej sprawie.

Do momentu gdy Umowa lub udział Beneficjentów w projekcie nie zostanie wypowiedziana/-y, zgodnie z Artykułem II.15.1, II.15.2 lub II.15.3.1, w punkcie (c) lub (i) i gdy NA, tak szybko, jak to będzie możliwe uzna, że warunki wznowienia zostały spełnione lub gdy niezbędna kontrola została przez NA przeprowadzona, włącznie z tą w siedzibach Koordynatora lub/i Beneficjentów, NA oficjalnie powiadomi o tym Koordynatora i poprosi go o złożenie wniosku o wystawienie aneksu do Umowy, zgodnie z postanowieniami Artykułu II.14.3.

II.14.3 Skutki zawieszenia realizacji projektu

Jeśli wznowienie realizacji projektu będzie mogło nastąpić i jeśli Umowa nie została wypowiedziana, zostanie wystawiony aneks do Umowy, zgodnie z Artykułem II.11, w celu ustalenia terminu wznowienia realizacji projektu i przedłużenia jego okresu trwania, jak również dokonania modyfikacji niezbędnych do dostosowania jego realizacji do nowych powstałych warunków.

Zawieszenie uznaje się za uchylone począwszy od dnia wznowienia projektu, uzgodnionego na powyższych zasadach, określonych w ww. akapicie. Termin wznowienia może być wcześniejszy niż data wejścia w życie aneksu.

Wszelkie koszty w okresie zawieszenia, poniesione przez Beneficjentów na realizację zawieszonych projektu lub jego części, nie będą zwrócone lub pokryte przez dofinansowanie w ramach niniejszej Umowy.

Prawo przysługujące NA do zawieszenia realizacji projektu lub udziału w nim Beneficjentów nie narusza jej praw do wypowiedzenia Umowy zgodnie z Artykułem II.15.3 i prawa zmniejszenia dofinansowania lub odzyskania kwot nienależnie wypłaconych, zgodnie z Artykułem II.18.4 i II.19.

Żadna ze stron Umowy nie jest uprawniona do żądania odszkodowania z tytułu zawieszenia realizacji projektu, spowodowanego przez jedną ze stron.

ARTYKUŁ II.15 – WYPOWIEDZENIE UMOWY

II.15.1 Wypowiedzenie Umowy przez Koordynatora

W należycie uzasadnionych przypadkach, Koordynator w imieniu Beneficjentów, będzie mógł wypowiedzieć Umowę za pomocą oficjalnego powiadomienia NA w sprawie, przedstawiając precyzyjnie powody, z określeniem terminu obowiązywania wypowiedzenia.

Dla skuteczności wypowiedzenia Umowy przez Koordynatora, powiadomienie powinno być wysłane do NA z odpowiednim wyprzedzeniem, tj. przed upływem terminu wypowiedzenia.

W przypadku gdy Koordynator nie przedstawi uzasadnienia wypowiedzenia Umowy lub gdy zostanie ono uznane przez NA za niewystarczające, NA oficjalnie powiadomi Koordynatora o stanowisku w sprawie, uznając wypowiedzenie Umowy za nieprawidłowe, z wszelkimi z tego płynącymi konsekwencjami, ustalonymi w czwartym akapicie Artykułu II.15.4.

II.15.2 Wypowiedzenie uczestnictwa jednemu lub większej liczbie Beneficjentów przez Koordynatora

W przypadkach należycie uzasadnionych, uczestnictwo jednego lub większej liczby Beneficjentów w ramach Umowy może zostać wypowiedziane przez Koordynatora, działającego na wniosek jednego lub większej liczby Beneficjentów albo w imieniu wszystkich Beneficjentów. Powiadamiając o wypowiedzeniu NA, Koordynator załączy uzasadnienie wypowiedzenia, stanowisko Beneficjenta/-ów, którego/-ych to bezpośrednio dotyczy w sprawie, termin obowiązywania wypowiedzenia i propozycję pozostałych w projekcie Beneficjentów dotyczącą realokacji zadań pomiędzy tymi ostatnimi i w stosownych przypadkach, wyznaczenia niezbędnych zastępstw gwarantujących przejęcie wraz z zadaniami wszelkich praw i obowiązków wynikających z Umowy. Powyższe powiadomienie będzie wysłane przed terminem wejścia w życie wypowiedzenia.

W przypadku gdy Koordynator nie przedstawi uzasadnienia wypowiedzenia, zgodnie z warunkami opisanymi w powyższym akapicie lub gdy NA uzna przedstawione uzasadnienie za niewystarczające, powiadomi oficjalnie o swoim stanowisku w sprawie Koordynatora z wyjaśnieniem podstaw swojej decyzji i uznana tym samym, że wypowiedzenie zostało przeprowadzone w sposób nieprawidłowy, z wszelkimi z tego płynącymi konsekwencjami, określonymi w czwartym akapicie Artykułu II.15.4.

Bez naruszenia Artykułu II.11.2, w celu wprowadzenia niezbędnych modyfikacji dotyczących realizacji projektu, zostanie wystawiony aneks do Umowy.

II.15.3 Wypowiedzenie Umowy lub uczestnictwa jednemu lub większej liczby Beneficjentów przez NA

II.15.3.1 NA może podjąć decyzję o wypowiedzeniu Umowy lub uczestnictwa jednego lub większej liczby Beneficjentów w następujących okolicznościach:

(a) jeśli zmiana sytuacji prawnej, finansowej, technicznej, organizacyjnej lub własnościowej może znacząco wpłynąć na realizację Umowy lub podważyć decyzję NA o przyznaniu dofinansowania;

(b) jeśli w następstwie wypowiedzenia udziału w projekcie jednego lub większej liczby Beneficjentów, niezbędne zmiany w realizacji projektu mogłyby zakwestionować decyzje przyznania dofinansowania lub mogłyby spowodować nierówne traktowanie pozostałych wnioskodawców programu;

(c) jeśli Beneficjenci nie realizują projektu zgodnie z Załącznikiem I lub nie spełniają pozostałych istotnych, ciężących na nich zobowiązań, zgodnych z postanowieniami Umowy;

(d) w przypadku działania *sily wyższej*, o której mowa w Artykule II.13 lub w przypadku zawieszenia realizacji projektu przez Koordynatora w wyniku nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w Artykule II.14, gdzie wznowienie realizacji projektu jest niemożliwe lub gdy niezbędne do wprowadzenia zmiany do Umowy podważają decyzję przyznania dofinansowania lub mogą spowodować nierówne traktowanie wnioskodawców;

(e) jeśli Beneficjent ogłosił upadłość, jest w stanie likwidacji, podlega jurysdykcji sądów, w tym prawomocnych wyroków sądowych, zawarł układ pojednawczy z wierzycielami, zawiesił działalność gospodarczą, jest podmiotem postępowań o podobnym jw. charakterze lub w analogicznej do nich sytuacji, wynikającej z prowadzonych wobec niego podobnych postępowań przewidzianych ustawodawstwem krajowym;

(f) jeśli Beneficjent lub jakakolwiek *osoba powiązana* z nim, określona w drugim akapicie powyższego Artykułu została uznana winną poważnych wykroczeń zawodowych, udowodnionych w jakikolwiek sposób;

(g) jeśli Beneficjent nie wywiązuje się ze swoich obowiązków związanych z opłacaniem należności publicznoprawnych, w tym składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz podatków, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa krajowego, w miejscu gdzie prowadzi działalność gospodarczą lub realizuje projekt;

(h) jeśli NA posiada dowody, że Beneficjent lub jakakolwiek osoba z nim powiązana, określona w drugim akapicie powyższego Artykułu, dopuściła się oszustwa, korupcji lub miała udział w organizacji przestępczej, *praniu brudnych pieniędzy* lub w innych niezgodnych z prawem działaniach szkodzących interesowi UE;

(i) jeśli NA posiada dowody, że Beneficjent lub jakakolwiek *osoba z nim powiązana*, określona w drugim akapicie powyższego Artykułu, dopuściła się znaczących błędów, nieprawidłowości lub oszustwa na etapie przyznawania dofinansowania lub realizacji projektu, włączając w to, złożenie fałszywych informacji lub niezłożenie wymaganych informacji niezbędnych do uzyskania dofinansowania w ramach Umowy;

(j) jeśli została złożona przez Beneficjentów skarga na Koordynatora, że ten ostatni nie realizuje projektu zgodnie z Załącznikiem I lub nie wypełnia istotnych obowiązków spoczywających na nim, zgodnie z warunkami Umowy.

W celu doprecyzowania określenia zawartego w ww. punktach (f), (h) i (i), tzn. *jakakolwiek osoba powiązana*, oznacza osobę fizyczną umocowaną do reprezentacji prawnej Beneficjenta lub podejmowania decyzji w jego imieniu.

II.15.3.2 Przed wypowiedzeniem Umowy lub uczestnictwa jednego lub większej liczby Beneficjentów, NA oficjalnie powiadomi Koordynatora o zamiarze wypowiedzenia, uzasadniając powody swej decyzji z jednoczesnym zaproszeniem Koordynatora do przedstawienia w ciągu 45 dni od daty otrzymania powiadomienia, swojego stanowiska w sprawie w imieniu Beneficjentów, a w przypadku określonym w Artykule II.15.2.1, w punkcie (b), do poinformowania NA o działaniach podjętych w celu zapewnienia dalszego wypełniania przez Beneficjentów zobowiązań wynikających z postanowień Umowy.

Jeśli analiza stanowiska Koordynatora w sprawie powiadomienia o wypowiedzeniu Umowy przez NA sprawi, że NA zdecyduje wstrzymać wypowiedzenie, wtedy NA w sposób oficjalny powiadomi Koordynatora o zmianie decyzji.

Jeśli Koordynator nie przestawi swojego stanowiska w sprawie powiadomienia o wypowiedzeniu Umowy przez NA lub jeśli NA uzna je za niewystarczające, NA może wypowiedzieć Umowę lub uczestnictwo jednego lub większej liczby Beneficjentów, wysyłając oficjalne powiadomienie do Koordynatora z uzasadnieniem powodów podjęcia powyższej decyzji.

W przypadkach odnoszących się do Artykułu II.15.3.1, jego punktu (a), (b), (c), (e) i (g), oficjalne powiadomienie będzie określać termin obowiązywania wypowiedzenia. W przypadkach odnoszących się do Artykułu II.15.3.1, punktu (d), (f), (h) i (i) termin wypowiedzenia Umowy będzie obowiązywać z dniem następującym po dniu otrzymania powiadomienia przez Koordynatora.

II.15.4 Konsekwencje wypowiedzenia Umowy

W przypadku gdy Umowa została wypowiedziana, płatności NA będą ograniczone do kwoty ustalonej zgodnie z Artykułem II.18, tj. na podstawie kwalifikowanych kosztów poniesionych przez Beneficjentów i bieżącego stanu realizacji projektu na dzień obowiązywania wypowiedzenia. Koszty związane z bieżącymi zobowiązaniami, które nie będą związane ze stanem realizacji projektu do dnia wypowiedzenia Umowy, nie będą brane pod uwagę. Koordynator będzie miał 60 dni od dnia obowiązywania wypowiedzenia Umowy, jak przewidziano w Artykule II.15.1 i II.15.3.2, na przygotowanie wniosku o płatność końcową, zgodnie z Artykułem I.4.3. Jeśli wniosek o płatność końcową nie zostanie złożony w powyższym terminie, NA nie dokona refundacji lub nie pokryje żadnych kosztów, które nie zostały zawarte lub dostatecznie uzasadnione w zatwierdzonych przez NA w raportach przejściowym/postępu² lub końcowym. Zgodnie z Artykułem II.19, NA odzyska wszelkie kwoty dotychczas wypłacone, jeśli wykorzystanie ich nie jest należycie uzasadnione w raporcie przejściowym/postępu³ lub końcowym.

W przypadku gdy uczestnictwo Beneficjenta zostało wypowiedziane, Beneficjent, którego to dotyczy złoży do Koordynatora raport z realizacji projektu i jeśli będzie miało to zastosowanie sprawozdanie finansowe pokrywające okres od następnego dnia po ostatnim dniu poprzedniego sprawozdanego NA okresu, zgodnie z Artykułem I.4, do terminu wypowiedzenia. Powyższe dokumenty zostaną złożone w odpowiednim terminie, umożliwiając tym samym Koordynatorowi wystawienie wniosku o płatność. Jedynie koszty poniesione przez Beneficjenta do terminu wypowiedzenia uczestnictwa zostaną refundowane lub pokryte przez dofinansowanie. Koszty związane z bieżącymi zobowiązaniami niekwalifikowane do poniesienia przed terminem wypowiedzenia nie zostaną zwrócone. Wniosek o płatność dla zainteresowanego Beneficjenta będzie dołączony do najbliższego

---

² w zależności, który rodzaj raportu przejściowy lub postępu (w zależności od posiadanych funkcji, ostatecznie określonych przez KE) będzie miał zastosowanie podczas realizacji projektu realizowanego w ramach danej akcji/działania/sektorze programu E+

³ patrz przypis 2

wniosku złożonego przez Koordynatora, zgodnie z harmonogramem określonym w Artykule I.4.

W przypadku gdy NA, zgodnie z Artykułem II.15.3.1, jego punktem (c), wypowie Umowę ze względu na zaniechanie przygotowania przez Koordynatora wniosku o płatność końcową oraz po wysłaniu do niego ponaglenia w tej sprawie, tj. informacji o niewywiązywaniu się Koordynatora ze swoich zobowiązań odnośnie terminów ustalonych w Artykule I.4.5, zostanie zastosowany pierwszy akapit bieżącego Artykułu z zastrzeżeniem następujących przypadków:

(a) będzie zbyt mało czasu, licząc od terminu obowiązywania wypowiedzenia, na przygotowanie przez Koordynatora wniosku o płatność końcową, w okresie od dnia wypowiedzenia Umowy, zgodnie z Artykułem I.4.3;

(b) NA nie zwróci lub nie pokryje jakichkolwiek poniesionych przez Beneficjentów kosztów, które nie zostały ujęte lub nie zostały uzasadnione w raporcie przejściowym/postępu⁴ lub końcowym, począwszy od terminu wypowiedzenia Umowy lub końca okresu ustalonego w Artykule I.2.2, w zależności od tego, który z nich jest krótszy.

Dodatkowo do pierwszego i trzeciego akapitu bieżącego Artykułu, w przypadku gdy Umowa lub uczestnictwo Beneficjenta będzie wypowiedziana/-e w sposób nieprawidłowy przez Koordynatora, w rozumieniu Artykułu II.15.1 i II.15.2 lub w przypadku gdy Umowa będzie wypowiedziana przez NA, na podstawie Artykułu II.15.3.1, jego punktu (c), (f), (h) i (i), NA może zmniejszyć dofinansowanie lub odzyskać kwoty nienależnie wypłacone, zgodnie z Artykułami II.18.4 i II.19, w proporcji do ciężaru uchybień w opisywanym przedmiocie i po przedstawieniu przez Koordynatora, a w stosownych przypadkach przez zainteresowanych Beneficjentów swojego stanowiska w sprawie.

Żadna ze stron Umowy nie będzie rościć sobie odszkodowania z tytułu wypowiedzenia Umowy przez którąkolwiek ze stron.

CZĘŚĆ B - WARUNKI FINANSOWE

ARTYKUŁ II.16 - KWALIFIKOWALNOŚĆ KOSZTÓW

II.16.1 Warunki kwalifikowalności udziału ryczałtowego w dofinansowaniu

Jeśli dofinansowanie w ramach Umowy przybierze formę udziału ryczałtowego, obliczonego z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, obliczone kwoty udziału w ramach danej kategorii kosztów muszą spełniać następujące warunki:

(a) muszą być rzeczywiście wykorzystane lub wykazane w okresie ustalonym w Artykule I.2.2;

(b) muszą być niezbędne dla realizacji projektu lub muszą być przez niego wytworzone,

---

⁴ w zależności, który rodzaj raportu przejściowy lub postępu (w zależności od posiadanych funkcji, ostatecznie określonych przez KE) będzie miał zastosowanie podczas realizacji projektu realizowanego w ramach danej akcji/działania/sektorze programu E+

- (c) obliczone kwoty udziałów ryczałtowych w ramach danej kategorii kosztów muszą poddawać się identyfikacji i weryfikacji, w szczególności muszą być poparte odpowiednią ewidencją, tj. zapisem w systemie księgowym i dokumentacją źródłową, wyszczególnioną w Artykule II.16.2.

II.16.2 Obliczanie udziału ryczałtowego w ramach określonych kategorii kosztów budżetu

II.16.2.1 Akcja 1 – Edukacja szkolna/Edukacja dorosłych

A. Podróż

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby uczestników, włącznie z osobami towarzyszącymi biorącymi udział w określonej kategorii wyjazdu uwzględniającej dystans podróży i ryczałtowej stawki jednostkowej właściwej ww. kategorii, jak określono w Załączniku III. Udział ryczałtowy zależny od stawki związanej z dystansem podróży będzie pokrywał jej koszty, z miejsca wyjazdu, do miejsca przyjazdu i z powrotem.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanej podróży za granicą.

(c) **Dokumenty potwierdzające:**

- **Dla podróży odbywającej się pomiędzy organizacją wysyłającą a przyjmującą:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia;
- **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż miejsce zamieszkania uczestnika/ gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca⁵ i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróжными lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu.

B. Wsparcie indywidualne

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby dni/miesiący przypadających na uczestnika, włączając osoby towarzyszące i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na dzień/miesiąc, w określonej kategorii właściwej dla kraju przyjmującego, jak określono w Załączniku III.

⁵ w zależności od uzgodnień pomiędzy KE a NA, o których Beneficjent zostanie powiadomiony

- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

C. Wsparcie organizacyjne

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby uczestnictw w mobilnościach i ryczałtowej stawki jednostkowej, jak określono w Załączniku III. Łączna liczba osób objęta powyższą kategorią dofinansowania nie będzie uwzględniała osób towarzyszących uczestnikom podczas ich działań za granicą.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

D. Oplata za udział w kursie

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby dni przewidzianych na określony kurs i ryczałtowej stawki jednostkowej, jak określono w Załączniku III.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w kursie za granicą, z określonym zakresem programowym, za udział w którym należało uiścić opłatę.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie zarejestrowania uczestnictwa w kursie i opłaty za niego wniesionej, w formie faktury lub innego zaświadczenia wystawionego i podpisanego przez organizatora kursu, z podaniem imienia i nazwiska uczestnika kursu, tytułu odbytego kursu, jak również daty rozpoczęcia i zakończenia uczestnictwa słuchacza w tymże kursie.

II.16.2.2 Akcja 1 - Kształcenie i szkolenie zawodowe

A. Podróż

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby uczestników, włącznie z osobami towarzyszącymi, biorącymi udział w określonej kategorii wyjazdu uwzględniającej dystans podróży i ryczałtowej stawki jednostkowej właściwej ww. kategorii, jak określono w Załączniku III. Udział ryczałtowy zależy od stawki związanej

z dystansem podróży będzie pokrywał jej koszty, z miejsca wyjazdu, do miejsca przyjazdu i z powrotem.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu.

(c) **Dokumenty potwierdzające:**

- **Dla podróży odbywającej się pomiędzy organizacją wysyłającą a przyjmującą:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia;
- **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż miejsce zamieszkania uczestnika/ gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca⁶ i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróżnymi lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu.

B. Wsparcie indywidualne

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby dni/miesiący przypadających na uczestnika, włączając osoby towarzyszące i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na dzień/miesiąc, w określonej kategorii właściwej dla kraju przyjmującego, jak określono w Załączniku III. W przypadku niepełnego miesiąca w ramach mobilności długoterminowych, dofinansowanie będzie obliczone za pomocą iloczynu liczby dni niepełnego miesiąca i 1/30 (jednej trzydziestej) ryczałtowej stawki jednostkowej, określonej dla pełnego miesiąca.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.

(c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

C. Wsparcie organizacyjne

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby uczestnictw w mobilnościach i ryczałtowej stawki jednostkowej, jak określono w Załączniku III. Osoby towarzyszące uczestnikom mobilności za granicą nie będą zakwalifikowane do liczby uczestników biorących udział w samej mobilności.

⁶ w zależności od uzgodnień pomiędzy KE a NA, o których Beneficjent zostanie powiadomiony

- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

D. Wsparcie językowe (dotyczy wyłącznie nauki języków nieobjętych systemem wsparcia językowego *on-line (OLS)*)

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania wyrażona będzie za pomocą iloczynu liczby uczniów biorących udział w kursie językowym i ryczałtowej stawki jednostkowej, jak określono w Załączniku III.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w kursie języka obcego obowiązującego podczas pracy za granicą.

(c) **Dokumenty potwierdzające:**

- potwierdzenie uczestnictwa w kursie językowym w formie zaświadczenia podpisanego przez organizatora kursu z podaniem imienia i nazwiska uczestnika kursu, języka wykładowego, jak również zakresu programowego kursu oraz daty jego rozpoczęcia i zakończenia lub
- faktura/rachunek za zakup materiałów służących w trakcie kursu językowego z podaniem w treści faktury/rachunku, języka obcego, do nauki którego materiały służyły, nazwy i adresu podmiotu wystawiającego, kwotę i walutę i datę wystawienia faktury/rachunku lub
- **w przypadku kursu językowego przeprowadzonego bezpośrednio przez Beneficjenta:** potwierdzenie uczestnictwa w kursie językowym w formie oświadczenia podpisanego przez uczestnika kursu, z datą podpisania, z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, języka wykładowego, jak również zakresu programowego kursu oraz jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

II.16.2.3 Akcja 1 – Szkolnictwo wyższe (SW)

Mobilność pracowników

A. Podróż

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby uczestników biorących udział w określonej kategorii wyjazdu pod względem dystansu podróży i ryczałtowej stawki jednostkowej właściwej ww. kategorii, jak określono w Załączniku III. Udział ryczałtowy zależny od stawki związanej z dystansem podróży będzie pokrywał jej koszty, z miejsca wyjazdu, do miejsca przyjazdu i z powrotem.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanej podróży.

(c) **Dokumenty potwierdzające:**

- **Dla podróży odbywającej się pomiędzy organizacją wysyłającą a przyjmującą:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia.
- **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróżnymi lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu.

B. Wsparcie indywidualne

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby dni/miesiący przypadających na uczestnika i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na dzień/miesiąc, w określonej kategorii właściwej dla kraju przyjmującego, jak określono w Załączniku III.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.

(c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania za granicą, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

Mobilność studentów

A. Podróż

Dotyczy wyłącznie mobilności w ramach Akcji 1. SW, pomiędzy krajami programu:

Udział ryczałtowy w kosztach podróży będzie miał zastosowanie dla organizacji wysyłających z krajów i regionów peryferyjnych (regiony peryferyjne, Cypr, Islandia, Malta oraz kraje i Terytoria Zamorskie).

Dotyczy wyłącznie mobilności w ramach Akcji 1. SW, pomiędzy krajami programu a krajami partnerskimi:

Udział ryczałtowy w kosztach podróży pomiędzy *krajami programu* a *krajami partnerskimi* będzie miał zastosowanie do wszelkich podróży pomiędzy *krajami programu* a *krajami partnerskimi*.

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby wysłanych studentów biorących udział w określonej kategorii wyjazdu pod względem dystansu podróży i ryczałtowej stawki jednostkowej właściwej ww. kategorii, jak określono w Załączniku III. Udział ryczałtowy zależny od stawki związanej z dystansem podróży będzie pokrywał jej koszty, z miejsca wyjazdu, do miejsca przyjazdu i z powrotem.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanej podróży za granicą.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:**

Zaświadczenie wystawione przez organizację przyjmującą z podaniem:

- imienia i nazwiska studenta,
- daty rozpoczęcia i zakończenia mobilności za granicą, w następujących przypadkach:
  - (i) Wykaz zaliczeń (lub zaświadczenie od uczelni przyjmującej), w przypadku wyjazdu na studia,
  - (ii) Certyfikat odbytej praktyki (lub zaświadczenie od uczelni przyjmującej), w przypadku wyjazdu na praktykę;
- **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróżnymi lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu.

B. Wsparcie indywidualne

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby miesięcy przypadających na studenta i ryczałtowej stawki jednostkowej, w określonej kategorii właściwej dla kraju przyjmującego, jak określono w Załączniku III. W przypadku niepełnego miesiąca w ramach mobilności długoterminowych, dofinansowanie będzie obliczone za pomocą iloczynu liczby dni niepełnego miesiąca i 1/30 (jednej trzydziestej) stawki kosztu jednostkowego, określonej dla pełnego miesiąca.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:**

Zaświadczenie wystawione przez organizację przyjmującą z podaniem:

- imienia i nazwiska studenta,

- daty rozpoczęcia i zakończenia mobilności za granicą w następujących przypadkach:
  - (i) Wykaz zaliczeń (lub zaświadczenie od uczelni przyjmującej), w przypadku wyjazdu na studia,
  - (ii) Certyfikat odbytej praktyki (lub zaświadczenie od uczelni przyjmującej), w przypadku wyjazdu na praktykę.

Mobilności pracowników i studentów

Dotyczy wyłącznie mobilności w ramach Akcji 1. SW, pomiędzy krajami programu:

C. Wsparcie organizacyjne

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona iloczynem liczby mobilności i ryczałtowej stawki jednostkowej, jak określono w Załączniku III. Łączna liczba mobilności uwzględniona w kalkulacji kategorii *Wsparcia organizacyjnego* obejmować będzie wszystkich wysłanych studentów i pracowników, którzy wzięli udział w mobilnościach zagranicznych, włączając mobilności z zerowym dofinansowaniem z funduszy programu Erasmus+ UE, przez cały okres trwania mobilności, jak również zaproszonych pracowników z zagranicznych przedsiębiorstw przyjeżdżających w celu odbycia mobilności. Łączna liczba osób objęta powyższą kategorią dofinansowania nie będzie uwzględniała osób towarzyszących uczestnikom podczas ich działań za granicą.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymania dofinansowanie będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie stosowanej powyżej dla kategorii *Wsparcie indywidualne*.

Dotyczy wyłącznie mobilności w ramach Akcji 1. SW, pomiędzy krajami programu a krajami partnerskimi:

C. Wsparcie organizacyjne

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona iloczynem liczby mobilności i ryczałtowej stawki jednostkowej, jak określono w Załączniku III. Łączna liczba mobilności uwzględniona w kalkulacji kategorii *Wsparcie organizacyjne* obejmować będzie wszystkich pracowników i studentów, którzy wzięli udział w mobilnościach przyjazdowych do organizacji przyjmującej i wyjazdowych do organizacji wysyłającej, określonych w Załączniku II. Koordynator będzie mógł wnioskować o dodatkowe dofinansowanie w ramach kategorii *Wsparcie organizacyjne* przeznaczone dla uczestników mobilności z zerowym dofinansowaniem z funduszy programu Erasmus+ UE. Łączna liczba osób objęta powyższą kategorią dofinansowania nie będzie uwzględniała osób towarzyszących uczestnikom podczas ich działań za granicą.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymania dofinansowanie będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą.

(c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie stosowanej powyżej, dla kategorii *Wsparcie indywidualne*.

II.16.2.4 Akcja 1 – Młodzież

A. Podróż

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania wyrażona będzie za pomocą iloczynu liczby uczestników, włączając osoby towarzyszące i ryczałtowej stawki jednostkowej w danej kategorii kosztów podróży, zależnej od stawek określonych dla pokonanego dystansu, jak określono w Załączniku III. Udział ryczałtowy zależny od stawki związanej z dystansem podróży będzie pokrywał jej koszty, z miejsca wyjazdu, do miejsca przyjazdu i z powrotem.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanej podróży za granicą.

(c) **Dokumenty potwierdzające:**

- **Dla podróży odbywającej się pomiędzy organizacją wysyłającą a przyjmującą:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie oświadczenia podpisanego przez uczestnika i organizację przyjmującą, z podaniem jego imienia i nazwiska, adresu e-mail, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia działania za granicą;
- **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróżnymi lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu. W odpowiednio uzasadnionych wyjątkowych przypadkach, gdy dokumenty dotyczące podróży nie będą mogły być dostarczone ze względu na posiadanie ich przez stronę trzecią, Beneficjent będzie mógł złożyć pisemne oświadczenie podając miejsce wyjazdu i przyjazdu.

B. Wsparcie indywidualne - do wyłącznego stosowania w Wolontariacie Europejskim

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby dni/miesiący przypadających na danego wolontariusza i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na dzień/miesiąc pobytu, w zależności od stawek określonych dla danego kraju przyjmującego wolontariusza, jak określono w Załączniku III. W przypadku niepełnego miesiąca w ramach mobilności długoterminowych, dofinansowanie będzie obliczone za pomocą iloczynu liczby dni niepełnego miesiąca i 1/30 (jednej trzydziestej) stawki kosztu jednostkowego, określonej dla pełnego miesiąca.

(b) Kwalifikowalność działania: warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą w określonym okresie czasu.

(c) Dokumenty potwierdzające:

- potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie oświadczenia podpisanego przez wolontariusza z podaniem jego imienia i nazwiska, adresu e-mail, jak również miejsca, daty rozpoczęcia i zakończenia działania za granicą;
- potwierdzenie dokonania przez Beneficjenta płatności na rzecz wolontariusza pełnej kwoty związanej z jego wsparciem indywidualnym, w formie wyciągu bankowego potwierdzającego dokonanie przelewu na konto bankowe wolontariusza lub pokwitowania przyjęcia środków przez tego ostatniego.

C. Wsparcie organizacyjne

(a) Obliczanie kwoty dofinansowania: kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby dni/miesiący przypadających na uczestnika i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na dzień/miesiąc pobytu, w zależności od stawek określonych dla danego kraju przyjmującego wolontariusza, jak określono w Załączniku III. W przypadku niepełnego miesiąca w ramach mobilności długoterminowych, dofinansowanie będzie obliczone za pomocą iloczynu liczby dni niepełnego miesiąca i 1/30 (jednej trzydziestej) stawki kosztu jednostkowego, określonej dla pełnego miesiąca.

(b) Kwalifikowalność działania: warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu za granicą w określonym okresie czasu.

(c) Dokumenty potwierdzające: potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie oświadczenia podpisanego przez uczestnika z podaniem jego imienia i nazwiska, adresu e-mail, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia działania za granicą.

D. Wsparcie językowe (mające wyłączone zastosowanie dla Wolontariatu Europejskiego i nauki języków nieobjętych systemem wsparcia językowego *on-line* (OLS))

(a) Obliczanie kwoty dofinansowania: kwota dofinansowania wyrażona będzie za pomocą iloczynu liczby wolontariuszy biorących udział w przygotowaniu językowym i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na osobę uczestnika, jak określono w Załączniku III.

(b) Kwalifikowalność działania: warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w przygotowaniu językowym, w języku obcym obowiązującym podczas pracy za granicą.

(c) Dokumenty potwierdzające:

- potwierdzenie uczestnictwa w kursie językowym w formie zaświadczenia podpisanego przez organizatora kursu z podaniem imienia i nazwiska wolontariusza

kursu, języka wykładowego, jak również zakresu programowego kursu oraz jego daty rozpoczęcia i zakończenia i/lub

- faktura/rachunek za zakup materiałów służących w trakcie przygotowania językowego, z podaniem w treści faktury/rachunku, języka obcego, do nauki którego materiały służyły, nazwy i adresu podmiotu wystawiającego, kwotę i walutę i datę wystawienia faktury/rachunku i/lub
- **w przypadku wsparcia językowego przeprowadzonego bezpośrednio przez Beneficjenta:** potwierdzenie uczestnictwa w przygotowaniu językowym w formie oświadczenia podpisanego przez wolontariusza, z datą podpisania, z podaniem imienia i nazwiska wolontariusza, języka wykładowego, jak również zakresu programowego przygotowania oraz jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

II.16.2.5 Akcja 2 – Partnerstwa strategiczne

A. Zarządzanie projektem i jego wdrażanie

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby miesięcy w okresie realizacji projektu i ryczałtowej stawki jednostkowej przeznaczonych dla Beneficjenta, jak określono w Załączniku III.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie realizacja przez Beneficjenta działań projektu i w konsekwencji wytworzenie jego rezultatów przewidzianych do pokrycia z powyższej kategorii budżetowej, wnioskowanej we wniosku o dofinansowanie i zatwierdzonej przez NA.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** Opis zrealizowanych działań i wytworzonych rezultatów w raporcie końcowym. Dodatkowo, efekty prac wytworzonych podczas realizacji projektu zostaną zamieszczone przez Koordynatora na Platformie Upowszechniania Rezultatów i w zależności od ich charakteru, będą udostępnione w siedzibach Beneficjentów dla celów kontroli i audytów.

B. Międzynarodowe spotkania projektowe

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby uczestników i ryczałtowej stawki jednostkowej, jak określono w Załączniku III.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie potwierdzenie uczestnictwa w międzynarodowym spotkaniu projektowym i sprawozdanej podróży.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:**
  - **Dla podróży odbywającej się pomiędzy organizacją wysyłającą a przyjmującą:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia; **wyłącznie w przypadku sektora Młodzież** będzie dodatkowo wymagany adres e-mail;

- **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż miejsce zamieszkania uczestnika/ gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca⁷ i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróżnymi lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu. **Wyłącznie w przypadku sektora Młodzież,** w odpowiednio uzasadnionych wyjątkowych przypadkach, gdy dokumenty dotyczące podróży nie będą mogły być dostarczone ze względu na posiadanie ich przez stronę trzecią, Beneficjent będzie mógł złożyć pisemne oświadczenie podając miejsce wyjazdu i przyjazdu.

C. Rezultaty pracy intelektualnej

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby dni wykonanej pracy przez pracowników Beneficjentów i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na dzień, dla określonej kategorii pracowników, właściwej dla kraju, w którym Beneficjent zarejestrował swoją działalność, jak określono w Załączniku III.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie wytworzenie rezultatów pracy intelektualnej na zaakceptowanym poziomie jakości, określonym przez NA w czasie oceny projektu.

(c) **Dokumenty potwierdzające:**

- potwierdzenie wytworzonych rezultatów intelektualnych, które zostaną zamieszczone na Platformie Upowszechniania Rezultatów i w zależności od ich charakteru, będą udostępnione dla celów kontroli i audytów w siedzibach Beneficjentów;
- potwierdzenie wykorzystania czasu pracy pracowników do wytworzenia rezultatów intelektualnych w formie karty czasu pracy każdego z nich, z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska pracownika w rozumieniu czterech kategorii, określonych w Załączniku III, dat i sumy dni przeznaczonych na wytworzenia rezultatów intelektualnych;
- potwierdzenie rodzaju powiązań pomiędzy pracownikiem a zainteresowanym Beneficjentem, tj. forma jego zatrudnienia, rodzaj umowy o pracę, wolontariat itp., na podstawie oficjalnej ewidencji zatrudnienia w organizacji Beneficjenta.

D. Wydarzenia upowszechniające rezultaty pracy intelektualnej

(a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby uczestników z organizacji innych niż Beneficjenta i innych partnerskich organizacji projektu, określonych w Umowie i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na uczestnika, jak określono w Załączniku III.

(b) **Kwalifikowalność działania:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste odbycie się wydarzenia upowszechniającego rezultaty pracy

⁷ w zależności od uzgodnień pomiędzy KE a NA, o których Beneficjent zostanie powiadomiony

intelektualnej na zaakceptowanym poziomie jakości, określonym przez NA w czasie oceny projektu.

(c) Dokumenty potwierdzające:

- opis wydarzenia upowszechniającego rezultaty pracy intelektualnej w raporcie końcowym;
- potwierdzenie uczestnictwa w wydarzeniu upowszechniającym rezultaty pracy intelektualnej w formie listy podpisanej przez uczestników, z podaniem nazwy, daty i miejsca wydarzenia, imienia i nazwiska, adresu e-mail i podpisu uczestnika oraz nazwy i adresu organizacji wysyłającej danego uczestnika;
- szczegółowy program i wszelkie wykorzystane lub rozpowszechnione dokumenty podczas wydarzenia upowszechniającego rezultaty pracy intelektualnej.

E. Działania związane z uczeniem się/nauczaniem/szkoleniami

(a) Obliczanie kwoty dofinansowania: kwota dofinansowania przybierze formę udziału ryczałtowego z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych przeznaczonych dla określonych kategorii takich, jak *Podróż*, *Wsparcie indywidualne* i *Wsparcie językowe*, w następujących rodzajach kosztów:

- **Podróż:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby uczestników i ryczałtowej stawki jednostkowej, określonej dla kategorii podróży uwzględniającej pokonany dystans, jak określono w Załączniku III.
- **Wsparcie indywidualne:** kwota dofinansowania będzie wyrażona iloczynem liczby dni/miesiący przypadających na uczestnika, włączając osoby towarzyszące z pobytem do 60. dnia⁸, i ryczałtowej stawki jednostkowej przypadającej na dzień/miesiąc, w określonej kategorii uczestnika i właściwej dla kraju przyjmującego, jak określono w Załączniku III. W przypadku niepełnego miesiąca w ramach mobilności trwających powyżej dwóch miesięcy, dofinansowanie będzie obliczone za pomocą iloczynu liczby dni niepełnego miesiąca i 1/30 (jednej trzydziestej) stawki kosztu jednostkowego, określonej dla pełnego miesiąca.
- **Wsparcie językowe:** kwota dofinansowania będzie wyrażona iloczynem liczby uczestników, którzy otrzymali wsparcie językowe i ryczałtowej stawki jednostkowej stosowanej, jak określono w Załączniku III.

(b) Kwalifikowalność działania:

- **Podróż:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanej podróży.
- **Wsparcie indywidualne:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu.

---

⁸ do 60. dnia pobytu osobie towarzyszącej przysługuje dofinansowanie w formie ryczałtu obliczonego w identyczny sposób jak w przypadku uczestnika

- **Wsparcie językowe:** warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanym działaniu, w okresie powyżej 2. miesięcy oraz rzeczywiste uczestnictwo w przygotowaniu językowym dotyczącym języka obcego, wykładowego lub obowiązującego w pracy.

(c) Dokumenty potwierdzające:

(i) Podróż

- **Dla podróży odbywającej się pomiędzy organizacją wysyłającą a przyjmującą:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą, z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia; **wyłącznie w przypadku sektora Młodzież** będzie dodatkowo wymagany adres e-mail;
- **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróżnymi lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu. **Wyłącznie w przypadku sektora Młodzież,** w odpowiednio uzasadnionych wyjątkowych przypadkach, gdy dokumenty dotyczące podróży nie będą mogły być dostarczone ze względu na posiadanie ich przez stronę trzecią, Beneficjent będzie mógł złożyć pisemne oświadczenie podając miejsce wyjazdu i przyjazdu.

(ii) Wsparcie indywidualne

- Potwierdzenie uczestnictwa w działaniu w formie zaświadczenia podpisanego przez organizację przyjmującą z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, celu działania, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia.

(iii) Wsparcie językowe

- Potwierdzenie uczestnictwa w kursie językowym w formie zaświadczenia podpisanego przez organizatora kursu, z podaniem imienia i nazwiska uczestnika kursu, języka wykładowego, jak również zakresu programowego kursu i czasu jego trwania lub
- faktura/rachunek za zakup materiałów wykorzystanych do nauki, z podaniem w treści faktury/rachunku, języka obcego, do nauki którego materiały służyły, nazwy i adresu podmiotu wystawiającego fakturę/rachunek, kwotę i walutę oraz datę wystawienia faktury/rachunku lub
- **w przypadku kursu językowego przeprowadzonego bezpośrednio przez Beneficjenta:** oświadczenie uczestnika kursu z datą jego podpisania, z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, języka wykładowego, jak również zakresu programowego kursu i czasu jego trwania.

II.16.2.6 Akcja 3 – Rozwój polityki młodzieżowej

A. Podróż

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota udziału ryczałtowego obliczona będzie za pomocą iloczynu liczby uczestników, włącznie z osobami towarzyszącymi biorącymi udział w określonej kategorii wyjazdu uwzględniającej dystans podróży i ryczałtowej stawki jednostkowej właściwej ww. kategorii, jak określono w Załączniku III. Udział ryczałtowy zależny od stawki związanej z dystansem podróży będzie pokrywał jej koszty, z miejsca wyjazdu, do miejsca przyjazdu i z powrotem.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** działanie, którego warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w sprawozdanej podróży.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:**
- **Dla podróży odbywającej się pomiędzy organizacją wysyłającą a przyjmującą:** potwierdzenie uczestnictwa w działaniu za granicą w formie oświadczenia podpisanego przez uczestnika o organizację przyjmującą, z podaniem jego imienia i nazwiska, adresu e-mail, jak również jego daty rozpoczęcia i zakończenia działania za granicą.
  - **W przypadkach podróży z lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja wysyłająca i/lub do lokalizacji innej, niż ta gdzie posiada swoją siedzibę organizacja przyjmująca, co będzie prowadziło do zmiany stawki jednostkowej zależnej od dystansu podróży:** Beneficjent przedstawi informację nt. rzeczywistej trasy przejazdu udokumentowaną biletami podróżnymi lub fakturami/rachunkami za nie, z podaniem miejsca wyjazdu i przyjazdu. W odpowiednio uzasadnionych wyjątkowych przypadkach, gdy dokumenty dotyczące podróży nie będą mogły być dostarczone ze względu na posiadanie ich przez stronę trzecią, Beneficjent będzie mógł złożyć pisemne oświadczenie podając miejsce wyjazdu i przyjazdu.

B. Wsparcie organizacyjne

- (a) **Obliczanie kwoty dofinansowania:** kwota dofinansowania będzie wyrażona za pomocą iloczynu liczby dni przypadających na uczestnika i ryczałtowej stawki jednostkowej, w określonej kategorii właściwej dla kraju przyjmującego, jak określono w Załączniku III.
- (b) **Kwalifikowalność działania:** działanie, którego warunkiem kwalifikującym otrzymanie dofinansowania będzie rzeczywiste uczestnictwo w określonym okresie czasu, w sprawozdanym spotkaniu dotyczącym dialogu usystematyzowanego.
- **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie uczestnictwa w spotkaniu dotyczącym dialogu usystematyzowanego w formie oświadczenia podpisanego przez uczestnika z podaniem jego imienia i nazwiska, adresu e-mail, jak również miejsca, daty rozpoczęcia i zakończenia spotkania dotyczącego dialogu usystematyzowanego.

II.16.3 Warunki kwalifikowalności dotyczącej refundacji kosztów rzeczywistych

Gdy dofinansowanie przybierze formę refundacji kosztów rzeczywistych będą miały zastosowanie następujące warunki, a mianowicie koszty te będą:

- (a) rzeczywiście poniesione przez Beneficjenta;
- (b) poniesione przez Beneficjenta w okresie ustalonym w Artykule I.2.2;
- (c) określone w szacunkowym budżecie ustalonym w Załączniku II lub zakwalifikowane w wyniku przesunięć pomiędzy kategoriami budżetu, jak określono w Artykule I.3.2;
- (d) poniesione w związku z realizacją projektu i muszą być niezbędne do jego realizacji, zgodnie z zapisem zawartym w Załączniku I;
- (e) poddawać się identyfikacji i weryfikacji, szczególnie będą zewidencjonowane w systemie księgowym organizacji Beneficjenta, zgodnie z obowiązującymi przepisami rachunkowości w tym zakresie właściwymi dla kraju, w którym Beneficjent prowadzi działalność oraz będą traktowane przez Beneficjenta zgodnie z rutynowymi praktykami księgowymi obowiązującymi w jego organizacji;
- (f) poniesione zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów podatkowych i składek na ubezpieczenia społeczne, w zakresie którym będzie ich dotyczył;
- (g) racjonalne, uzasadnione i zgodne z zasadami należytego zarządzania finansami, w szczególności z zasadami oszczędności i efektywności;
- (h) niepokryte udziałem ryczałtowym w dofinansowaniu, z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, jak określono w Artykule II.16.1.

II.16.4 Obliczanie kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych

II.16.4.1 Akcja 1 – Edukacja szkolna/ Edukacja dorosłych / Szkolnictwo wyższe

A. Wsparcie uczestników projektu ze specjalnymi potrzebami

- (a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych,
- (b) **Zasady kwalifikowalności kosztów:** koszty te będą bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami i osobami towarzyszącymi (włącznie z kosztami związanymi z podróżą i utrzymaniem, jeśli tylko będą one uzasadnione i nie wystąpią jednocześnie w kategoriach budżetu *Podróż* i *Wsparcie indywidualne* oraz będą dodatkowymi do tych pokrytych dofinansowaniem obliczonym z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, jak określono w Artykule II.16.1.

- (c) **Dokumenty potwierdzające:** faktury/rachunki dokumentujące poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty oraz daty wystawienia.

B. Koszty nadzwyczajne

- (a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 75% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych za wystawienie gwarancji finansowej.
- (b) **Zasady kwalifikowalności kosztów:** związanych z wystawieniem na żądanie NA gwarancji finansowej, zdeponowanej przez Beneficjenta w NA w celu zabezpieczenia płatności zaliczkowych, jak określono w Artykule I.4.1.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** potwierdzenie poniesienia przez Beneficjenta kosztów związanych z wystawieniem gwarancji przez podmiot do tego upoważniony, z podaniem jego nazwy i adresu, kwoty, waluty kosztu gwarancji oraz daty i podpisu reprezentanta prawnego.

II.16.4.2 Akcja 1 – Kształcenie i szkolenie zawodowe

A. Wsparcie uczestników projektu ze specjalnymi potrzebami

- (a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych.
- (b) **Zasady kwalifikowalności kosztów:** poniesienie koszty te będą bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami i osobami towarzyszącymi (włącznie z kosztami związanymi z podróżą i utrzymaniem, jeśli tylko będą one uzasadnione i nie wystąpią jednocześnie w kategoriach budżetu *Podróż* i *Wsparcie indywidualne* oraz będą dodatkowymi do tych pokrytych dofinansowaniem obliczonym z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, jak określono w Artykule II.16.1.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** faktury/rachunki dokumentujące poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty oraz daty wystawienia.

B. Koszty nadzwyczajne

- (a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 75% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych za wystawienie gwarancji finansowej lub 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych za uczestników z mniejszymi szansami.
- (b) **Zasady kwalifikowalności kosztów:**
- poniesienie tych kosztów będzie niezbędne w celu umożliwienia uczniowi z mniejszymi szansami uczestnictwa w projekcie (z wyłączeniem kosztów w kategorii *Podróż* i *Wsparcie indywidualne* przeznaczonych dla uczestników i osób towarzyszących) i będą dodatkowymi do tych pokrytych dofinansowaniem

obliczonym z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, jak określono w Artykule II.16.1.

- koszty związane z wystawieniem finansowej zabezpieczającej płatności zaliczkowe, wymaganej przez NA, złożonej przez Beneficjenta w celu zabezpieczenia płatności zaliczkowych, jak określono w Artykule I.4.1.

(c) Dokumenty potwierdzające:

- **w przypadku kosztów związanych z uczestnictwem uczniów z mniejszymi szansami:** faktury/rachunki dokumentujące poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty oraz daty wystawienia;
- **w przypadku kosztów związanych z wystawieniem gwarancji finansowej:** potwierdzenie poniesienia przez Beneficjenta kosztów związanych z wystawieniem gwarancji przez podmiot do tego upoważniony, z podaniem jego nazwy i adresu, kwoty, waluty oraz daty i podpisu reprezentanta prawnego.

II.16.4.3 Akcja 1 – Młodzież

A. Wsparcie uczestników projektu ze specjalnymi potrzebami

(a) Obliczanie dofinansowania: dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych.

(b) Zasady kwalifikowalności kosztów: koszty te będą bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami i osobami towarzyszącymi (włącznie z kosztami związanymi z podróżą i utrzymaniem, jeśli tylko będą one uzasadnione i nie wystąpią jednocześnie w kategoriach budżetu *Podróż* i *Wsparcie organizacyjne* oraz będą dodatkowymi do tych pokrytych dofinansowaniem w formie udziału ryczałtowego obliczonego z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, jak określono w Artykule II.16.1.

(c) Dokumenty potwierdzające: dowody zapłaty za rzeczywiste koszty poniesione na podstawie faktur/rachunków dokumentujących ich poniesienie, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty oraz daty wystawienia.

B. Koszty nadzwyczajne (do wyłącznego stosowania w Wymianach Młodzieżowych i Europejskim Wolontariacie)

(a) Obliczanie dofinansowania: dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 75 % kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych za wystawienie gwarancji finansowej lub 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych za uczestnictwo młodzieży z mniejszymi szansami, w tym za koszty związane z otrzymaniem wiz, zezwoleniem na pobyt itp.

(b) Koszty kwalifikowane działania:

- związane z otrzymaniem wizy, pozwolenia na pobyt, szczepień uczestników mobilności za granicą;

- zakwaterowania i wyżywienia uczestników *Wizyty przygotowawczej*,
- związane z dodatkową opieką mentora i specjalnym przygotowaniem do uczestnictwa młodzieży z mniejszymi szansami (z wyłączeniem kosztów w kategorii *Podróż i Wsparcie organizacyjne* przeznaczonych dla uczestników i osób towarzyszących),
- związane z wystawieniem na żądanie NA gwarancji finansowej, zdeponowanej przez Beneficjenta w NA w celu zabezpieczenia płatności zaliczkowych, jak określono w Artykule I.4.1.

(c) Dokumenty potwierdzające:

- **W przypadku kosztów związanych z otrzymaniem wizy, pozwolenia na pobyt, szczerpień:** dowód zapłaty na podstawie faktur/rachunków dokumentujących poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem w treści faktur/rachunków nazwy i adresu podmiotu wystawiającego je, kwoty, waluty oraz daty wystawienia ich;
- **W przypadku kosztów związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem uczestników *Wizyty Przygotowawczej*:** dowód zapłaty na podstawie faktur/rachunków dokumentujących poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem w treści faktur/rachunków nazwy i adresu podmiotu wystawiającego je, kwoty, waluty oraz daty wystawienia ich;
- **W przypadku kosztów związanych z dodatkową opieką mentora i specjalnym przygotowaniem do uczestnictwa młodzieży z mniejszymi szansami:** dowód zapłaty na podstawie faktur/rachunków dokumentujących poniesione koszty rzeczywiste związane z powyższym rodzajem kosztu, z podaniem w treści faktur/rachunków nazwy i adresu podmiotu wystawiającego je, kwoty, waluty oraz daty wystawienia ich;
- **w przypadku kosztów związanych z wystawieniem gwarancji finansowej:** potwierdzenie poniesienia kosztów związanych z wystawieniem gwarancji przez podmiot do tego upoważniony, z podaniem jego nazwy i adresu, kwoty, waluty oraz daty i podpisu reprezentanta prawnego.

Do wyłącznego stosowania w mobilnościach osób pracujących z młodzieżą:

(a) Obliczanie dofinansowania: dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 75% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych za wystawienie gwarancji finansowej lub 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych związanych z otrzymaniem wiz, zezwolenia na pobyt itp.

(b) Koszty kwalifikowane działania:

- związane z otrzymaniem wizy, pozwolenia na pobyt, szczerpień uczestników mobilności za granicą;
- związane z wystawieniem na żądanie NA gwarancji finansowej, zdeponowanej przez Beneficjenta w NA w celu zabezpieczenia płatności zaliczkowych, jak określono w Artykule I.4.1.

(c) Dokumenty potwierdzające:

- **W przypadku kosztów związanych z otrzymaniem wizy, pozwolenia na pobyt, szczerpień:** dowód zapłaty na podstawie faktur/rachunków dokumentujących poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem w treści faktur/rachunków nazwy i adresu podmiotu wystawiającego je, kwoty, waluty oraz daty wystawienia ich;
- **w przypadku kosztów za wystawienie gwarancji finansowej:** potwierdzenie poniesienia kosztów związanych z wystawieniem gwarancji przez podmiot do tego upoważniony, z podaniem jego nazwy i adresu, kwoty, waluty oraz daty i podpisu reprezentanta prawnego.

II.16.4.4 Akcja 2 – Partnerstwa strategiczne

A. Wsparcie uczestników projektu ze specjalnymi potrzebami

- (a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych.
- (b) **Zasady kwalifikowalności kosztów:** koszty te będą bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami i towarzyszącymi osobami z pobytem począwszy od 61. dnia pobytu⁹ oraz będą dodatkowymi do tych pokrytych dofinansowaniem obliczonym z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, jak określono w Artykule II.16.1.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** faktury/rachunki dokumentujące poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty oraz daty wystawienia;

B. Koszty nadzwyczajne

- (a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 75% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych, maksymalnie do wartości limitu 50 tys. EUR odnoszącego się do pojedynczego projektu, z wyłączeniem kosztów za wystawienie gwarancji finansowej.
- (b) **Zasady kwalifikowalności kosztów:**
  - **Podwykonawstwo:** zlecenia wykonania zadań podwykonawcom oraz zakup towarów i usług pod warunkiem spełnienia przez Beneficjenta wymagań, jak określono w Załączniku I i pod warunkiem zaakceptowania przez NA zrealizowanych przez podwykonawców zadań projektu, jak określono w Załączniku II;
  - **Gwarancja finansowa:** koszty związane z wystawieniem gwarancji finansowej, zabezpieczającej płatności zaliczkowe wymaganej przez NA, złożonej przez

---

⁹ do 60. dnia pobytu osobie towarzyszącej przysługuje dofinansowanie w formie ryczałtu obliczonego w identyczny sposób jak w przypadku uczestnika, natomiast począwszy od 61. dnia pobytu, osobie towarzyszącej przysługuje dodatkowe do ww. dofinansowanie w formie refundacji kosztów rzeczywistych

Beneficjenta w celu zabezpieczenia płatności zaliczkowych, jak określono w Artykule I.4.1.;

- Koszt związany z amortyzacją sprzętu i innych aktywów (nowo zakupionych lub używanych), zgodny z rocznymi sprawozdaniami finansowymi Beneficjenta sporządzonymi na podstawie ewidencji księgowej, pod warunkiem że sprzęt został zakupiony zgodnie z Artykułem II.9 i odpis amortyzacyjny został dokonany zgodnie z międzynarodowymi zasadami rachunkowości, w tym zakresie i z obowiązującymi u Beneficjenta rutynowymi praktykami księgowymi. Koszty najmu i leasingu sprzętu lub innych aktywów będą również traktowane przez NA jako kwalifikowane, pod warunkiem, że koszty te nie przekroczą wartości kosztów amortyzacji identycznego sprzętu lub aktywów i nie zawierają jakichkolwiek finansowych opłat.

(c) Dokumenty potwierdzające:

- **Podwykonawstwo:** faktury/rachunki dokumentujące poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty oraz daty wystawienia;
- **Gwarancja finansowa:** potwierdzenie poniesienia przez Beneficjenta kosztów związanych z wystawieniem gwarancji przez podmiot do tego upoważniony, z podaniem jego nazwy i adresu, kwoty, waluty oraz daty i podpisu reprezentanta prawnego.
- **Koszt związany z amortyzacją:** dowód zakupu, najmu lub leasingu sprzętu i innych aktywów, zgodny z rocznymi sprawozdaniami finansowymi Beneficjenta sporządzonymi na podstawie ewidencji księgowej, z poświadczeniem, że koszt ten został poniesiony w okresie ustalonym w Artykule I.2.2 i wartość rat amortyzacyjnych rzeczywiście odpisanych w koszty była wykorzystana dla celów realizacji projektu i może być za taką uznana.

II.16.4.5 Akcja 3 – Rozwój polityki młodzieżowej

A. Wsparcie uczestników projektu ze specjalnymi potrzebami

- (a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych.
- (b) **Zasady kwalifikowalności kosztów:** koszty te będą bezpośrednio związane z niepełnosprawnymi uczestnikami i osobami towarzyszącymi (włącznie z kosztami związanymi z podróżą i utrzymaniem, jeśli tylko będą one uzasadnione i nie wystąpią jednocześnie w kategoriach budżetu *Podróż* i *Wsparcie organizacyjne* oraz będą dodatkowymi do tych w formie udziału ryczałtowego obliczonego z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych, zgodnie z warunkami określonymi w Artykule II.16.1.
- (c) **Dokumenty potwierdzające:** dowody zapłaty za rzeczywiste koszty poniesione na podstawie faktur/rachunków dokumentujących ich poniesienie, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty oraz daty wystawienia;

B. Koszty Nadzwyczajne

(a) **Obliczanie dofinansowania:** dofinansowanie będzie dotyczyło refundacji kosztów obejmujących 75% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych związanych z konsultacjami *on-line* i sondażami dotyczącymi młodzieży oraz wystawienia gwarancji finansowej rozpowszechnianie rezultatów lub 100% kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych dodatkowo i bezpośrednio związanych z uczestnikami z mniejszymi szansami oraz z otrzymaniem wiz, zezwoleniem na pobyt, szczepieniami uczestników biorących udział w mobilnościach za granicą.

(b) **Koszty kwalifikowane działania związane z:**

- otrzymaniem wizy, pozwolenia na pobyt, szczepień uczestników mobilności za granicą;
- konsultacjami *on-line* i sondażami dotyczącymi młodzieży, w przypadkach niezbędnych dla realizacji projektu;
- rozpowszechnianiem i wykorzystaniem rezultatów,
- dodatkowymi kosztami bezpośrednio związanymi z uczestnikami z mniejszymi szansami.

(c) **Dokumenty potwierdzające**, w przypadku kosztów związanych z:

- **otrzymaniem wizy, pozwolenia na pobyt, szczepień:** dowód zapłaty na podstawie faktur/rachunków dokumentujących poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem w treści faktur/rachunków nazwy i adresu podmiotu wystawiającego je, kwoty, waluty oraz daty wystawienia ich;
- **konsultacjami *on-line* i sondażami dotyczącymi młodzieży:** dowód zapłaty na podstawie faktur/rachunków dokumentujących poniesione koszty rzeczywiste, z podaniem w treści faktur/rachunków nazwy i adresu podmiotu wystawiającego je, kwoty, waluty oraz daty wystawienia ich;
- **rozpowszechnianiem i wykorzystywaniem rezultatów:** dowody zapłaty za poniesione koszty rzeczywiste na podstawie faktur/rachunków, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty i daty wystawienia;
- **dodatkowymi kosztami bezpośrednio związanymi z uczestnikami z mniejszymi szansami:** dowody zapłaty za poniesione koszty rzeczywiste na podstawie faktur/rachunków, z podaniem nazwy i adresu podmiotu wystawiającego oraz kwoty, waluty i daty wystawienia

II.16.5 Koszty niekwalifikowalne

Dodatkowo, do wszelkich innych kosztów, które nie spełniają warunków ustalonych w Artykule II.16.1 i II.16.3, następujące koszty będą uznane za niekwalifikowalne:

- (a) zwroty z kapitału,
- (b) długi i opłaty z nimi związane,

- (c) rezerwy na straty lub długi,
- (d) odsetki dłużne,
- (e) wątpliwe do odzyskania długi,
- (f) straty kursowe,
- (g) koszty otwarcia i prowadzenia rachunków bankowych Beneficjenta, włącznie z kosztami za przelewy bankowe z/do NA, za które bank obciążył wskazany w Umowie rachunek bankowy Beneficjenta;
- (h) koszty sprawozdane przez Beneficjenta w ramach innego projektu, który otrzymał dofinansowanie z budżetu UE, włącznie z dofinansowaniem przyznaniem przez kraje członkowskie UE pochodzącym z budżetu UE i dofinansowaniem przyznaniem przez organizacje inne niż KE w celach związanych z realizacją budżetu UE; w szczególności koszty pośrednie uznane za niekwalifikowane w ramach przyznanego przez NA dofinansowania projektu Beneficjenta, w przypadku gdy ten ostatni otrzymał dofinansowanie budżetu operacyjnego z funduszy budżetu UE, realizowanego w okresie wdrażania projektu;
- (i) koszt wykupu na koniec okresu leasingu lub najmu, w przypadku zastosowania leasingu lub najmu;
- (j) wkład rzeczowy otrzymany od stron trzecich;
- (k) koszty wydatków nadmiernych i lekkomyślnych;
- (l) VAT, jeśli Beneficjent jest płatnikiem VAT zarejestrowanym w urzędzie skarbowym i może go odliczyć, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego w tym zakresie.

ARTYKUŁ II.17 - USTALENIA DOTYCZĄCE KOLEJNYCH PŁATNOŚCI

II.17.1 Gwarancja finansowa

W przypadku gdy płatność zaliczkowa uwarunkowana jest otrzymaniem gwarancji finansowej, ta ostatnia powinna spełniać następujące warunki:

- (a) jest wystawiona przez bank lub instytucję finansową do tego upoważnioną albo na prośbę Koordynatora, przez stronę trzecią, pod warunkiem wyrażenia przez NA zgody na tego rodzaju rozwiązanie;
- (b) NA będzie mogła zrealizować gwarancję bezpośrednio u jej wystawcy, bez konieczności odwoływania się do głównego dłużnika, tj. zainteresowanego Beneficjenta;

- (c) gwarancja pozostanie w mocy do czasu rozliczenia płatności zaliczkowych przed płatnością końcową wykonaną przez NA, a w przypadku gdy dokonano płatności końcowej, zgodnie z Artykułem II.19, do trzech miesięcy od daty powiadomienia Beneficjenta, zgodnie z Artykułem II.19.3. NA zwróci gwarancję w ciągu następnego miesiąca od daty jej wygaśnięcia.

II.17.2 Zawieszenie terminów płatności

NA może zawiesić terminy płatności, określone w Artykule I.4.2 i I.4.4, w każdym czasie jednak za oficjalnym powiadomieniem Koordynatora o niemożności spełnienia wniosku o płatność, bądź to z przyczyny jego niezgodności z warunkami Umowy, bądź z powodu braku wymaganych dokumentów potwierdzających albo z powodu wątpliwości, co do kwalifikowalności sprawozdanych kosztów w raporcie przejściowym/postępu¹⁰ lub końcowym.

Beneficjent będzie powiadomiony w możliwie najszybszym terminie o jakimkolwiek przyjętym przez NA wariancie zawieszenia z podaniem uzasadnienia.

Zawieszenie będzie obowiązywać z dniem wysłania przez NA powiadomienia. Pozostały okres płatności rozpocznie się ponownie od daty otrzymania przez NA wymaganych informacji lub daty zakończenia weryfikacji otrzymanych dokumentów lub gdy będzie to wymagało, na dzień zakończenia dalszej niezbędnej weryfikacji, w tym na dzień zakończenia procesu kontroli przeprowadzonej w siedzibie Koordynator/Beneficjenta. W przypadku gdy zawieszenie przekroczy okres dwóch miesięcy, Koordynator będzie mógł wystąpić z wnioskiem do NA z zapytaniem, czy podjęte przez NA zawieszenie płatności będzie kontynuowane.

W przypadku gdy terminy płatności będą zawieszane w następstwie odrzucenia jednego z raportów przejściowych/postępu¹¹, zgodnie z Artykułem I.4.2 lub odrzucenia raportu końcowego, zgodnie z Artykułem I.4.3 i nowy złożony raport będzie ponownie odrzucony, NA zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia Umowy zgodnie z Artykułem II.15.3.1(c), z terminem obowiązywania wypowiedzenia, zgodnie z Artykułem II.15.4.

II.17.3 Zawieszenie płatności

NA może w każdym momencie realizacji Umowy zawiesić płatności zaliczkowe lub płatność końcową przeznaczoną dla wszystkich Beneficjentów:

- (a) jeśli NA posiada dowody, że Beneficjent dopuścił się popełnienia poważnych błędów, nieprawidłowości lub oszustwa w trakcie procesu przyznawania dofinansowania lub w realizacji Umowy lub gdy Beneficjent nie dopełnił spoczywających na nim obowiązków wymaganych postanowieniami Umowy.

---

¹⁰ w zależności, który rodzaj raportu przejściowy lub postępu (w zależności od posiadanych funkcji, ostatecznie określonych przez KE) będzie miał zastosowanie podczas realizacji projektu realizowanego w ramach danej akcji/działania/sektorze programu E+

¹¹ patrz przypis 10

- (b) jeśli NA posiada podejrzenia dopuszczenia się przez Beneficjenta poważnych błędów, nieprawidłowości, oszustwa lub naruszenia spoczywających na nim obowiązków w trakcie procesu przyznawania dofinansowania lub realizacji Umowy, co NA musi sprawdzić, że powyższe zabronione działania wystąpiły rzeczywiście.

Przed zawieszeniem płatności NA oficjalnie powiadomi Koordynatora o intencji zawieszenia płatności, uzasadniając tego powody, a w przypadku punktu (a) pierwszego akapitu bieżącego Artykułu, również przedstawiając warunki niezbędne dla wznowienia płatności. Koordynator będzie poproszony do przedstawienia swojego stanowiska w sprawie, w imieniu wszystkich Beneficjentów, w ciągu 30 dni od dnia otrzymania powyższego powiadomienia.

Jeśli po analizie przedstawionego stanowiska Koordynatora w ww. sprawie NA zdecyduje się na wznowienie płatności, wtedy oficjalnie powiadomi Koordynatora o swojej decyzji.

Jeśli Koordynator nie przedstawił swojego stanowiska w ww. sprawie lub jeśli po jego przedstawieniu NA podejmie decyzję o kontynuacji zawieszenia płatności, NA będzie mogła zawiesić płatność, powiadamiając o tym oficjalnie Koordynatora z podaniem powodów zawieszenia, a w przypadku punktu (a) pierwszego akapitu bieżącego Artykułu, NA postawi również warunki wznowienia płatności lub w przypadku punktu (b), pierwszego akapitu bieżącego Artykułu, NA określi termin zakończenia procesu niezbędnych kontroli.

Koordynator poinformuje bezzwłocznie pozostałych Beneficjentów o zawieszeniu płatności, które będzie obowiązywać z dniem wysłania przez NA opisanego powyżej powiadomienia.

W celu wznowienia płatności Beneficjenci dołożą wszelkich starań, aby spełnić warunki zawarte w otrzymanym od NA powiadomieniu w możliwie najszybszym terminie.

NA tak szybko, jak tylko uzna, że postawione warunki zostały spełnione lub gdy uzna, że istnieje potrzeba sprawdzenia ich spełnienia, włącznie z koniecznością przeprowadzenia kontroli w sprawie bezpośrednio w siedzibie Beneficjenta, oficjalnie powiadomi o tym Koordynatora.

W okresie zawieszenia płatności i bez naruszenia prawa do zawieszenia realizacji projektu, zgodnie z Artykułem II.14.1 lub wypowiedzenia Umowy lub uczestnictwa Beneficjenta, zgodnie z Artykułem II.15.1 i II.15.2, Koordynator nie będzie zobowiązany do złożenia jakiegokolwiek wniosku o płatności, o których mowa w Artykule I.4.2 i I.4.3.

Omawiany wniosek o płatność może zostać złożony najszybciej, jak to możliwe po wznowieniu płatności lub może zostać załączony do pierwszego wniosku o płatność należną po wznowieniu, zgodnie z harmonogramem ustalonym w Artykule I.4.1.

II.17.4 Powiadomienia o kwotach należności

NA będzie oficjalnie powiadamiać o kwotach należności, określając czy jest to kolejna płatność zaliczkowa, czy płatność końcowa. W przypadku płatności końcowej NA określi również ostateczną kwotę dofinansowania, zgodnie z Artykułem II.18.

II.17.5 Odsetki od opóźnionych płatności

Po przekroczeniu terminów płatności, określonych w Artykule I.4.2, I.4.3, I.4.4 i II.17.1 oraz bez naruszenia Artykułu II.17.2 and II.17.3, Beneficjent będzie uprawniony do otrzymania odsetek za zwłokę. Odsetki te nie będą uwzględniane przy ostatecznym ustaleniu kwoty dofinansowania w rozumieniu Artykułu II.18.1.

Odsetki za zwłokę będą określone zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa krajowego lub z obowiązującymi zasadami obowiązującymi w tym zakresie w NA.

W przypadku gdy spełnienie powyższych warunków będzie niemożliwe, odsetki za zwłokę zostaną naliczone zgodnie z następującymi zasadami:

- (a) zastosowaną stopą odsetek za zwłokę będzie ta, opublikowana w serii C, *Dziennika Urzędowego UE* i używana przez Europejski Bank Centralny dla głównych operacji refinansujących, prowadzonych w walucie EUR, z dodaniem 3,5 punktu, z pierwszego dnia miesiąca, w którym nastąpiło przekroczenia terminu płatności;
- (b) zawieszenie terminów płatności zgodnie z Artykułem II.17.2 lub dokonane przez NA, zgodnie z Artykułem II.17.3, nie będzie traktowane jako zwłoka;
- (c) odsetki za zwłokę pokryją okres trwający od następnego dnia po terminie do dnia dokonania płatności, jak ustalono w Artykule II.17.7;
- (d) w drodze wyjątku, gdy naliczone odsetki są niższe lub równe 200 EUR, będą zapłacone wyłącznie na wniosek Beneficjenta, w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania spóźnionej płatności.

II.17.6 Określenie waluty we wnioskach o płatność i samych płatności

Wszystkie płatności NA na rzecz Beneficjenta będą dokonane w walucie EUR.

W przypadku gdy Beneficjent prowadzi swoją ewidencję księgową w walucie EUR, przeliczy poniesione koszty w innej walucie na EUR zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami rachunkowości.

W przypadku gdy Beneficjent prowadzi swoją ewidencję księgową w walucie innej niż EUR, przeliczy poniesione koszty w innej walucie na EUR, stosując średni dzienny kurs wymiany, opublikowany w serii C, *Dziennika Urzędowego UE*, ustalony w odpowiednim okresie sprawozdawczym. W przypadku braku opublikowanego kursu wymiany w *Dzienniku Urzędowym UE*, Beneficjent przeliczy poniesione koszty z zastosowaniem średniego kursu miesięcznego KE, opublikowanego na stronie internetowej http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm, ustalonego dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego.

II.17.7 Data dokonania płatności

Płatności wykonywane przez NA będą traktowane za dokonane z dniem obciążenia rachunku bankowego NA, jeśli krajowe przepisy prawa w tym zakresie nie stanowią inaczej.

II.17.8 Koszty za dyspozycje przelewów

Koszty za dyspozycje przelewów płatności będą ponoszone w następujący sposób:

- (a) koszty za dyspozycje przelewów wykonanych przez bank NA będą poniesione przez NA;
- (b) koszty za dyspozycje przelewów wykonanych przez bank Beneficjenta będą poniesione przez Beneficjenta;
- (c) wszystkie koszty za dyspozycje przelewów wykonanych powtórnie przez którąkolwiek ze stron, będą ponoszone przez stronę, która spowodowała powtórna dyspozycję.

II.17.8 Płatności do Koordynatora

Płatności do Koordynatora zwalniają NA z obowiązków spoczywających na niej, związanych z wykonywaniem płatności, zgodnie z postanowieniami Umowy.

ARTYKUŁ II.18 - USTALENIE OSTATECZNEJ KWOTY DOFINANSOWANIA

II.18.1 Obliczanie ostatecznej kwoty dofinansowania

Bez naruszenia Artykułu II.18.2, II.18.3 i II.18.4, ostateczna kwota dofinansowania będzie określona, w następujących sposób:

- (a) w przypadku dofinansowania w formie refundacji kwalifikowalnych kosztów rzeczywistych kwota dofinansowania będzie ustalona przez zastosowanie odpowiedniej stawki, określonej w Artykule Umowy nawiązującym do kosztów kwalifikowalnych projektu, zatwierdzonych przez NA w ramach właściwej kategorii kosztów Beneficjentów;
- (b) w przypadku dofinansowania w formie udziału ryczałtowego, kwota dofinansowania będzie ustalona przez zastosowanie iloczynu ryczałtowej stawki jednostkowej i liczby jednostek kalkulacyjnych, określonych w odpowiednim Artykule Umowy nawiązującym do kosztów kwalifikowalnych projektu, zatwierdzonych przez NA w ramach właściwej kategorii kosztów zainteresowanych Beneficjentów;

Jeśli Załącznik II pozwala na wystąpienie obu ww. form dofinansowania, to kwoty ustalone w punktach (a) i (b) będą zsumowane.

II.18.2 Maksymalna kwota dofinansowania

Całkowita maksymalna kwota przyznanego Beneficjentom dofinansowania w żadnych okolicznościach nie przekroczy kwoty ustalonej w Artykule I.3.1.

Jeśli kwota określona zgodnie z Artykułem II.18.1 przekroczy wartość maksymalną dofinansowania, ostateczna kwota dofinansowania będzie ograniczona do limitu określonego w Artykule I.3.1.

II.18.3 Zasada *non-profit* i kwalifikacji wpływów

II.18.3.1 Dofinansowanie nie może przynosić Beneficjentom jakichkolwiek korzyści. Korzyść będzie oznaczać nadwyżkę wpływów nad kosztami kwalifikowanymi projektu.

II.18.3.2 Skonsolidowane wpływy założone, wytworzone lub potwierdzone na dzień złożenia wniosku o płatność końcową przez Koordynatora będą uznane za kwalifikowalne i uwzględnione w ostatecznym rozliczeniu projektu i będą mogły zaistnieć, w jednym z dwóch następujących wariantów:

- (a) przychód wytworzony przez projekt lub
- (b) wkład finansowy w intencjonalny sposób przeznaczony przez jego dawcę na sfinansowanie kwalifikowanych kosztów projektu, refundowanych przez NA, zgodnie z Artykułem I.3.

II.18.3.3 Następujące przykłady wpływów finansowych nie będą uznane za kwalifikowalne w odniesieniu do obowiązującej w Umowie zasady *non-profit*:

- (a) wkład finansowy Beneficjentów odnoszący się do Artykułu II.18.3.2 w punkcie (b), który może być użyty w celu pokrycia kosztów niekwalifikowanych powstałych w czasie realizacji Umowy;
- (b) wkład finansowy odnoszący się do Artykułu II.18.3.2, w punkcie (b), tj. niewykorzystanej jego części, która nie będzie zobowiązaniem wobec jej dawców na koniec okresu ustalonego w Artykule I.2.2.

II.18.3.4 Skonsolidowane koszty kwalifikowane Umowy, podlegające refundacji, zgodnie z Artykułem II.16, które będą zaakceptowane w ramach jej rozliczenia, to te zatwierdzone przez NA i przypisane określonym kategoriom budżetu Umowy.

II.18.3.5 W przypadku gdy ostateczna kwota dofinansowania określona zgodnie z Artykułem II.18.1 and II.18.2 mogłaby przynieść Beneficjentom korzyści, wartość tej korzyści będzie odjęta w odpowiedniej proporcji od ostatecznej wartości kwoty zatwierdzonej przez NA i refundującej poniesione koszty rzeczywiste w ramach projektu w ramach określonej kategorii budżetu, zgodnie z Artykułem II.16.3. Kwota ta będzie obliczona w ramach ostatecznej kwoty dofinansowania, określonej w Artykule I.3.1, jak też w Artykule II.18.1 i II.18.2.

II.18.4 Obniżenie dofinansowania za słabą, częściową lub opóźnioną realizację projektu

Jeśli projekt nie został zrealizowany lub został zrealizowany na niskim poziomie jakości, częściowo lub z opóźnieniem, NA może obniżyć pierwotnie przyznane dofinansowanie odpowiednio do rzeczywistego stanu realizacji projektu, zgodnie z warunkami określonymi w Załączniku III.

II.18.5 Powiadomienie o ostatecznej kwocie dofinansowania

NA poinformuje Koordynatora o ostatecznej kwocie przyznanego dofinansowania za pomocą oficjalnego listownego powiadomienia, które będzie wysłane w ciągu 60 dni od daty otrzymania raportu końcowego od Koordynatora. Koordynator przedstawi swoje stanowisko w sprawie na temat ostatecznej kwoty przyznanego dofinansowania w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia.

W następstwie przedstawienia przez Koordynatora swojego stanowiska w sprawie, z zachowaniem powyższego terminu, NA dokona jego analizy i poinformuje Koordynatora o ostatecznej kwocie przyznanego dofinansowania za pomocą oficjalnego listownego powiadomienia z podaniem powyższej kwoty, w ciągu 30 dni od otrzymania stanowiska Koordynatora w sprawie.

Warunki ustalone w bieżącym Artykule nie naruszają prawa Koordynatora lub NA do możliwości podjęcia stosownych kroków prawnych przeciwko drugiej stronie, jak określono w Artykule I.8.2

ARTYKUŁ II.19 - ZWROTY KWOT DŁUŻNYCH

II.19.1 Zwroty kwot dłużnych na etapie płatności końcowej

W przypadku gdy kwota należna do zwrotu została zatwierdzona przez NA zgodnie z postanowieniami Umowy, Koordynator dokona jej zwrotu w kwocie ustalonej przez NA, nawet jeśli nie był jej ostatecznym odbiorcą.

II.19.2 Zwroty kwot nienależnie wypłaconych w okresie po wykonaniu przez NA płatności końcowej

Przed podjęciem procesu windykacji, NA za pomocą formalnego pisma powiadomi Koordynatora lub zainteresowanego Beneficjenta o zamiarze odzyskania kwoty nienależnie im wypłaconej, podając jej wartość, uzasadnienie podjętej przez NA windykacji i zaproszenie Beneficjenta do przedstawienia stanowiska w sprawie w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia w sprawie.

NA będzie mogła na podstawie dostarczonych informacji dokonać rewizji ostatecznej kwoty dofinansowania, i gdy będzie miało to zastosowanie, należnej NA kwoty do zwrotu. W takim przypadku oraz gdy żadne stanowisko w sprawie nie zostanie przez Beneficjenta przedstawione lub gdy NA nie uzna przedstawionego stanowiska i zdecyduje kontynuować procedurę odzyskania należnej jej kwoty, NA będzie mogła potwierdzić wezwanie do zwrotu należnej jej kwoty wysyłając do Koordynatora lub zainteresowanego Beneficjenta notę debetową. Nota w swojej treści będzie zawierać wyszczególnioną kwotę dłużną, warunki i termin płatności.

Jeśli Koordynator lub zainteresowany Beneficjent nie zwróci kwoty należnej NA w terminie wskazanym w powyższej notce, NA odzyska kwotę jej należną:

- (a) jeśli to tylko będzie możliwe, w drodze potrącenia jej od jakiegokolwiek innej kwoty płatności należnej Beneficjentowi, powiadamiając go o zmniejszeniu bieżącej lub przyszłej płatności;
- (b) jeśli będzie to miało zastosowanie, wykorzysta gwarancję finansową zgodnie z Artykułem I.4.1;
- (c) podejmie prawne działania wobec Beneficjenta, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz postanowieniami Artykułu I.8.

II.19.3 Procedura zwrotu kwoty dłużnej

Przed wykonaniem zwrotu kwoty dłużnej, NA oficjalnie powiadomi Koordynatora lub zainteresowanego Beneficjenta w formie listownej, o swojej intencji odzyskania kwoty nienależnie wypłaconej, określając jej wartość i powody podjętej decyzji, zapraszając jednocześnie Beneficjenta do przedstawienia swojego stanowiska w sprawie w ciągu 30 dni od dnia otrzymania przez niego pisma powiadamiającego.

W przypadku gdy Koordynator lub zainteresowany Beneficjent przedstawi swoje stanowisko odnośnie kwoty należnej do zwrotu, w terminie wskazanym w powiadomieniu, NA wyśle do odpowiedniej strony Umowy list powiadamiający, zawierający w swojej treści ostateczną wartość kwoty dofinansowania, wartość kwoty należnej do zwrotu i instrukcję dotyczącą dokonania tegoż zwrotu.

Jeśli Koordynator lub zainteresowany Beneficjent nie zwróci kwoty należnej NA w terminie wskazanym w powiadomieniu i jednocześnie nie dostarczy swojego stanowiska w sprawie w tymże terminie, NA odzyska kwotę jej należną, jeśli to tylko możliwe, w drodze potrącenia jej od jakiegokolwiek innej kwoty płatności należnej Koordynatorowi lub zainteresowanemu Beneficjentowi, powiadamiając go o zmniejszeniu bieżącej lub przyszłej płatności.

Jeśli NA nie otrzyma zwrotu należnej jej kwoty od Koordynatora lub zainteresowanego Beneficjenta zgodnie z powyższymi warunkami, NA odzyska tę kwotę w następujący sposób:

- (a) wykorzysta gwarancję finansową zgodnie z Artykułem I.4.1;
- (b) podejmie prawne działania, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz postanowieniami Artykułu I.8.

II.19.4 Odsetki za zwłokę

Jeśli płatność nie została wykonana w terminie wskazanym w listownym powiadomieniu, zostaną naliczone odsetki od należnej kwoty głównej z zastosowaniem stopy określonej w Artykule II.17.5. Odsetki za zwłokę pokryją okres biegnący od następnego dnia po wskazanym terminie zwrotu, do dnia otrzymania kwoty dłużnej w pełnej wymaganej kwocie.

Zwrot niepełnej kwoty dłużnej będzie skutkował w pierwszej kolejności, rozliczeniem jej na poczet należnych opłat i odsetek za zwłokę, a dopiero pozostałej reszty, po potrąceniu należnych opłat i odsetek, na poczet kwoty głównej zadłużenia.

II.19.5 Koszty operacji bankowych

Koszty operacji bankowych związanych z odzyskaniem kwot dłużnych należnych NA będą poniesione przez zainteresowanego Beneficjenta, z wyjątkiem gdy będzie miała zastosowanie Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 2007-11-13 w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca Dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca Dyrektywę 97/5/WE.

ARTYKUŁ II.20 - KONTROLE I AUDYTY

II.20.1 Merytoryczne i finansowe kontrole i audyty

NA i KE mogą przeprowadzić merytoryczne i finansowe kontrole i audyty w związku z wykorzystaniem dofinansowania w ramach Umowy.

Informacje i dokumenty podlegające kontroli i audytom będą objęte klauzulą poufności.

Kontrole i audyty zainicjowane przez NA lub/i KE będą przeprowadzone, bądź bezpośrednio przez pracowników NA lub/i KE, bądź przez jakikolwiek inny podmiot zewnętrzny upoważniony do tego przez NA lub/i KE. Kontrole audyty będą przeprowadzone na podstawie dokumentów przysłanych do NA lub/i KE albo do osoby lub podmiotu upoważnionego, w pomieszczeniach wskazanych lub/i należących odpowiednio do każdego z ww. podmiotów kontrolujących lub w siedzibie Beneficjenta albo w pomieszczeniach, w których projekt był realizowany.

Beneficjenci udzielą NA lub/i KE, jak również osobom lub podmiotom przez nie upoważnionym, pełnego prawa dostępu do wszystkich dokumentów dotyczących: 1) realizacji projektu, 2) uzyskanych rezultatów powstałych w efekcie jego realizacji i 3) wykorzystania dofinansowania, zgodnie z postanowieniami i warunkami niniejszej Umowy. Beneficjenci udzielą również dostępu do swoich siedzib i pomieszczeń, w których projekt był realizowany. To prawo dostępu będzie udzielone w okresie kończącym się po upływie pięciu lat licząc od dnia dokonania przez NA płatności końcowej lub zwrotu przez Beneficjentów kwoty dłużnej należnej NA lub w dłuższym terminie, jeśli przepisy prawa krajowego stanowią inaczej.

Kontrole i audyty mogą być rozpoczęte w trakcie realizacji Umowy i w okresie pięciu lat licząc zgodnie z powyższą zasadą. Termin okresu dokonywania kontroli i audytów będzie ograniczony z wyżej określonych pięciu lat do lat trzech, z zastosowaniem analogicznej zasady jego naliczania jak w przypadku pięciu lat, jeśli kwota dofinansowania określona w Artykule I.3.1 nie przekroczy 60 tys. EUR.

Procedura kontroli i audytu będzie uznana za rozpoczętą z dniem otrzymania przez Beneficjenta pisma od NA informującego o wszczęciu ww. procedury.

II.20.2 Obowiązek przechowywania dokumentów

Beneficjenci będą przechowywali wszystkie oryginalne dokumenty, szczególnie ewidencję księgową i podatkową zgromadzoną na odpowiednich nośnikach, włącznie z oryginalnymi dokumentami w wersji cyfrowej, z zastosowaniem obowiązujących w tym zakresie

przepisów prawa krajowego i zasad tam ustalonych, przez okres pięciu lat, licząc od dnia dokonania przez NA płatności końcowej lub zwrotu przez Beneficjentów kwoty dłuższej należnej NA, jeśli przepisy prawa krajowego nie wymagają dłuższego okresu przechowywania.

Powyższy okres będzie ograniczony do trzech lat, jeśli kwota dofinansowania ustalona w Artykule I.3.1 nie przekroczy 60 tys. EUR, jeśli przepisy prawa krajowego nie wymagają dłuższego okresu przechowywania.

Okres ustalony w pierwszym i drugim akapicie będzie dłuższy jeśli rozpoczęte audyty, odwołania, postępowania lub dochodzenia sądowe dotyczące dofinansowania nie zostaną zakończone.

II.20.3 Obowiązek dostarczania informacji

W trakcie przeprowadzanych kontroli lub audytów, w okresie przed wykonaniem przez NA płatności końcowej, Koordynator będzie zobowiązany dostarczyć wszelkich informacji, włącznie z tymi w wersji elektronicznej, wymaganych przez NA lub/i KE lub przez osobę albo podmiot przez NA lub/i KE upoważniony. W przypadkach uzasadnionych NA może zażądać takich informacji bezpośrednio od Beneficjenta.

W przypadku gdy kontrola lub audyt będą przeprowadzane w okresie po wykonaniu przez NA płatności końcowej, za dostarczenie niezbędnych ww. informacji będzie odpowiedzialny Beneficjent.

NA może zażądać powyższych informacji w nawiązaniu do przeprowadzanych kontroli i audytów, o których mowa w Artykule II.20.1.

W przypadku, gdy zainteresowany Beneficjent nie wypełni spoczywających na nim obowiązków ustalonych w pierwszym i drugim akapicie bieżącego Artykułu, NA może uznać:

- (a) za niekwalifikowalne wszelkie koszty nienależycie uzasadnione za pomocą dostarczonych przez Beneficjenta informacji, w tym dokumentów potwierdzających;
- (b) za nienależny wszelki udział ryczałtowy w dofinansowaniu nienależycie uzasadniony za pomocą dostarczonych przez Beneficjenta informacji, w tym dokumentów potwierdzających.

II.20.4 Procedura odwoławcza

Na podstawie ustaleń uzyskanych w efekcie przeprowadzonych kontroli lub audytów, NA w ciągu 30 dni od zakończenia kontroli lub audytu, wyśle do zainteresowanego Beneficjenta wstępny raport pokontrolny/z audytu, wobec którego Beneficjent będzie musiał się ustosunkować przedstawiając swoje stanowisko w sprawie, w ciągu 30 dni od otrzymania odpowiedniego raportu. W ciągu 30 dni od końcowego terminu wskazanego Beneficjentowi na przedstawienie swojego stanowiska w sprawie wstępnego raportu pokontrolnego/z audytu, NA wyśle do Beneficjenta ostateczny oficjalny raport pokontrolny/z audytu.

II.20.5 Skutki ustaleń pokontrolnych lub z audytu

Na podstawie ostatecznych ustaleń uzyskanych w efekcie przeprowadzonych kontroli lub audytów, NA może podjąć niezbędne działania, włącznie z procedurą odzyskania, w okresie przed lub po wykonaniu przez NA płatności końcowej, pełnej lub częściowej kwoty przekazanego do Beneficjenta dofinansowania, zgodnie z Artykułem II.19.

W przypadku ostatecznych ustaleń w następstwie przeprowadzonych kontroli i audytów, które zaistniały w okresie po dokonaniu płatności końcowej, kwota należna do zwrotu będzie odnosiła się do **różnicy**, pomiędzy ostateczną ustaloną kwotą należnego dofinansowania, określoną zgodnie z Artykułem II.18, a sumaryczną kwotą wszystkich wypłaconych Beneficjentom płatności w ramach Umowy w związku z realizacją projektu.

II.20.6 Kontrole i inspekcje Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

OLAF będzie mógł przeprowadzić dochodzenia włączając w to kontrole i inspekcje w siedzibie Beneficjenta, zgodnie z warunkami i procedurami ustalonymi w Rozporządzeniu (EU, Euroatom) Nr 883/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez OLAF, uchylającym Rozporządzenie (WE) Nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady, Rozporządzenie Rady (Euroatom) Nr 1074/1999 i Rozporządzenie Rady (Euroatom, WE) Nr 2185/96 z 1996-11-11, dotyczące kontroli i inspekcji w siedzibie Beneficjenta prowadzonych przez KE w celu ochrony finansowego interesu Wspólnoty Europejskiej przed oszustwami i innymi nieprawidłowościami, w celu ustalenia, rzeczywistego wystąpienia oszustwa, korupcji lub innych bezprawnych działań mających wpływ na finansowy interes UE, w związku z decyzją przyznania dofinansowania.

II.20.7 Kontrole i audyty Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu przysługiwać będą te same prawa, co NA i KE, zwłaszcza w odniesieniu do prawa dostępu w celach przeprowadzenia kontroli lub audytów.

ARTYKUŁ II.21 - MONITORING I EWALUACJA

II.21.1 Monitorowanie i ewaluacja projektu

Beneficjenci zgadzają się na uczestnictwo i wniesienie swojego wkładu w proces działań związanych monitorowaniem i ewaluacją, organizowanych przez NA lub/i KE, jak również przez osoby lub podmioty upoważnione przez NA lub/i KE.

W powyższym kontekście Beneficjenci udziela NA lub/i KE, jak również osobom lub podmiotom przez NA lub/i KE upoważnionym, pełnego prawa dostępu do wszystkich dokumentów dotyczących realizacji projektu i rezultatów uzyskanych w efekcie jego realizacji. To prawo dostępu będzie udzielone w okresie kończącym się po upływie pięciu lat licząc od dnia dokonania przez NA płatności końcowej lub zwrotu przez Beneficjentów kwoty dłużnej należnej NA.

II.21.2 Okresowa ocena udziału ryczałtowego

Beneficjenci zgadzają się, aby NA i KE mogła analizować dokumentację statutową¹² ich organizacji, włącznie z dokumentacją uzupełniającą, w celu dokonywania okresowej oceny poziomu udziału ryczałtowego w dofinansowaniu, z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych.

Powyższe analizy nie będą skutkować zmianą ostatecznej kwoty dofinansowania w ramach niniejszej Umowy, lecz ustalenia uzyskane w efekcie ich przeprowadzenia mogą zostać użyte przez NA i KE w kontekście możliwych przyszłych rozwiązań decyzyjnych dotyczących poziomu udziału ryczałtowego w dofinansowaniu projektów, z zastosowaniem ryczałtowych stawek jednostkowych.

---

¹² konstytuująca legalność działalności organizacji i wymagana przepisami prawa, w tym m. in. podczas różnego rodzaju kontroli odpowiednich organów do tego powołanych; dokumentacja ta powinna być odpowiednio zabezpieczona i przechowywana przez określony okres czasu przewidziany również odpowiednimi przepisami prawa